19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ގަވ އިދު ކޮ މިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން
8 ޖުލައި 2020
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަ ން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)5
ފެށުނު ގަޑި: 10:10

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
السالم عليكم . އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ މި ކޮމެޓީގެ ބައްދަލުވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ފަރާތުން
ވަޑައިގެންދެއްވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމެޓީގެ ފަރާތުން
މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށްދެއްވުމަށް ވަޑައިގެންތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަކީ ،
އަލްފާޟިލް އައްސަދު ރިޟާ، ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ، އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް ފަރުހަދު، ސީނިއަރ ޕޮލިސީ
ޑިރެކްޓަރ، އަލްފާޟިލާ ފާތިމަތު ނާޒިޔާ ޑިރެކްޓަރ، އަލްފާޟިލާ އައިމިނަތު ޝިއުނާ ބަޝީރު، ލީގަލް އޮފިސަރ،
އަލްފާޟިލާ ފާޠިމަތު ޒައިނާ ޝަރީފް، ކޮލިޓީ އޮޑިޓިންގ އޮފިސަރ. އާދެ! މިއަދުގެ މި ބައްދަލުވުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ފަރާތުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ނެގޭ ޖުރިމާނާތަކާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު
ސާފުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ތިބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލި
ދަންނަވާލުމެއް. އަޅުގަނޑު މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދާނީ މިކަމާގުޅޭގޮތުން ތި ބޭފުޅުންގެ ސްޓޭޓްމެންޓެއް
ދެއްވުމަށްފަހު. ދެން ކޮމެޓީގެ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 3 މިނެޓުގެ ފުރުސަތެއް ދިނުމަށްފަހު، ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދޭންވީ
އުސޫލެއްގެ ތެރެއިން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު
ހަމަ ފުރުޞަތު އަރުވާނަން މިކަމާގުޅޭގޮތުން ތި ބޭފުޅުންގެ ސްޓޭޓްމެންޓެއް ދިނުމަށް.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! .` السالم عليكم . ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. މި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަށް
އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން ސްޓޭޓްމެންޓު؛ އަޅުގަނޑުމެން ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން އެބަހުރޭ ފުދޭވަރަކަށް ގިނަ
ގަވާ އިދުތަކެއް ހެދިފަ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ގަވާއިދުތަކުން ކުރާ ޖުރިމާނާތަކަކީ ޓޫރިޒަމް ގާ ނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން ޓޫރިޒަމް ޚިދުމަތްދޭ ހުރިހާ ތަނަކުން ސްޓޭންޑަރޑެއް ހިފަހައްޓަން އެބަ އޮވޭ މިންގަނޑުތައް. ހިފަހައްޓަން
އޮންނަ މިންގަނޑުތަކަށްވުރެ ދަށްވެއްޖެނަމަ، 1 މިލިޔަނަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖުރިމާނާކުރުން އެބަ އޮވޭ. ދެން،
48 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެބަ އޮވޭ ހަދާފައިވާ ގާނޫނުތަކާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކުން ވަކިގޮތަކަށް ޢަމަލު ކުރުމަށް އެ
ގާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާ އެއް ގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ އެ ފަރާތެއް 100000 ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން
ޖުރިމާނާކުރަން. ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ޓޫރިޒަމްގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެބަ އުޅޭ ފުދޭވަރަކަށް ގިނަ ގަވާ އިދުތަކެއް
އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ޓޫރިޒަމް ފެސިލިޓީތަކަށް ވެސް ހަމަ ހެދިފަ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ގަވާއިދުތަކަކީ ފުދޭވަރަކަށް
1

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ހަމަ ދުވަސްވީ ގަވާއިދުތަކެއް ކަމުން އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރު ފެށިގެން މިހާރު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ވަރަށް، މި
ހުރިހާ ގަވާއިދުތަކެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ރިވިއުކުރަމުން، އެ ގެންނަންޖެހޭ ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް ހުރިކަން
ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ. ދެން، މިހާރު އޭގެތެރެއިން ކޮންމެސްވަރަކަށް މަސައްކަތްތައް ނިމި ބައެއް
އެއްޗިހި ވާނެ ޕަބްލިޝް ވެސް ކުރެވިފަ. ދެން ، މި ދެންނެވި ޖުރިމާނާތަކުގެ އިތުރުން އެބަހުރޭ ވަކިވަކި ފަރުދުންނާ
އެއްކޮށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައި ހުރި ބިންތަކާ ބެހޭގޮތުން ހެދިފައި ހުރި އެގްރިމެންޓުގެ ދަށުން ކުރާ ޖުރިމާނާތަކެއް.
އޭގެތެރެއިން ދެ ގޮތަކަށް އެބަ ކުރެވޭ. އެއީ އެ ދީފައި މިހުރި ބިންތަކުން، ނޮން ފައިނޭންޝަލް ބްރީޗަސްގެ ގޮތުގައި
އެބަހުރޭ 25000 ޑޮލަރަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދެއް ފުރަތަމަ ފަހަރުގައި. އަދި އެއަށްވުރެ، ދެން ފުރުސަތު ދީފައި،
ރަނގަޅު ކުރަން ފުރުސަތު ދީފައި 30 ދުވަހުތެރޭ ރަނގަޅުނުވެއްޖެނަމަ ހަމަ އޭގެ އިތުރަށް ވެސް ޖުރިމާނާ ކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންއެބަދޭ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިތުރު ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު އިތުރު ފުރުސަތެއް އަރުވާނަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
السالم عليكم . ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ މައިގަނޑު ޖުރިމާނާ އައިއްސަ އިންނާނީ
ގާނޫނުގެ ދަށުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވިހެން ގާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާއާއި 48 ވަނަ
މާއްދާ. 47 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނީ ސްޓޭންޑަރޑާ ގުޅިގެން ކުރެވޭ 1 މިލިޔަނަށްވުރެ
ބޮޑުނޫން އަދަދު. އޭގެ ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް 48 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި އިންނަނީ ގަވާއިދުގަ އި ވަކި އަދަދެއް
ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކަންތައްތަކާ ޚިލާފު ވެއްޖެކަމުގައިވާނަމަ 100000 އަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖުރިމާނާކުރަން.
އެ މިންގަނޑަށް ބަލާފަ އި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަ ވާއިދުތަކުގެތެރޭގައި ހުންނާނެ އެކި ގޮތްގޮތަށް އަދަބު ކަނޑައެޅިފަ.
ދެން، ޖޫރިމަނާ ކުރަމުންދާނީ އެ ގަ ވާއިދެއްގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންގަނޑަކަށް. ދެން ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ލީސް
އެގްރީމެންޓުތަކުގެ ދަށުން މި ކުރާ ނޮން ފައިނޭންޝަލް ބްރީޗަކީ އެގްރީމެންޓެއްގެ އިންނަ ފައިންއެއްގެ ގޮތުގައި ކުރާ
ފައިންއެއް. ގިނަ ސްޓޭންޑަރޑުގެ ގޮތުގަ އި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންނާނީ 25000 ޑޮލަރ. ދެން، ކުރީގެ ބައެއް
އެގްރީމެންޓުތަކުގެ ތެރޭގައި ހުންނާނެ އެއަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދުތަކެއް. އެ އަދަދުތަކަށް ބަލާފައި އެ އަޅުގަނޑުމެން
ފައިން ކުރަނީ. ނޮން ފައިނޭންޝަލް ބްރީޗްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފައިން ކުރާނީ، އެ ހުށަހަޅަންޖެހޭ
2

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އެގްރީމެންޓު ގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ޑިވެލޮޕްމަންޓު ކޮންސެޕްޓު އެގްރީމަންޓުގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ވާރކް ޕްލޭން
ކަނޑައަޅާފަ އިންނަ މުއްދަތަކަށް އެބޭފުޅަކު ހުށަނާޅައިފިއްޔާ ކުރާ ފައިންއެއްގެ ގޮތުން. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. އެގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިކްރާމް. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިކްރާމަށް ފުރުސަތުއަރުވަން.
ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު އަހާލަން ބޭނުން، ދެންމެ ތި ވިދާޅުވިގޮތަށް މިސާލަކަށް 2019 ގައި ތިބޭފުޅުން
ކިހާ ފައިންއެއް ކުރިންތޯ؟ އަދަދު އިނގޭތޯ، އަދަދު ވާހަކައަކީ. ދެން، އަދި ކިހާ ޖޫރިމަނާއެއް ކަލެކްޓު ތިބޭފުޅުން
ކުރިންތޯ؟ ހަމަ އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު މި އަހާލަނީ މި އެޕްލައިކުރާވަރު ދެނެގަތުމަށް ޓަކައި.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މިވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން އަތުގަ އި އެގްޒެކްޓު އެމައުންޓްސް، ޓޯޓަލީ ކިހާ ވަރެއްތޯ 2019
ގެތެރޭގަ އި ކުރެވިފަ އި އިނީ މިވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން އަތަކު ނެތް. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ އޭތި މޯލްޑިވްސް އިންލެންޑް
ރެވެނިއު ތްރޫކޮށް ވެރިފައި ކުރަން. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ މައިގަނޑުގޮތެއްގަ އި 2019 ގެތެރޭގައި ފައިން ކުރެވިފައި
މިވަނީ ނޮން ފައިނޭންޝަލް ބްރީޗްސްގެ ދަށުން ކުރެވިފައިހުރި ފައިންތައް.
ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަދި އެއްޗެއް އަހާލަން ބޭނުން. ދެން، ދިވެހި ބިދޭސީ ރޭޝިއޯ، މިއަށް ތިބޭފުޅުން ފައިންއެއް އިނދޭތޯ؟
އެގޮތުން ކިހާ ރިސޯޓެއް ފައިންކުރެވިފައިވޭތޯ މިސާލަކަށް 2019 ގައި؟
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބިދޭސީ ރޭޝިއޯއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންނަނީ ގަވާއިދު އަދި ގާނޫނުގެ ދަށުގައި ރޭޝިއޯގެ ބައި
ކަނޑައެޅިފައެއް ނީނދޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީން ނެރިފައި އިންނަ ސަރކިއުލަރއެއްގެ ދަށުން އިންނަނީ.
3

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އެހެންވީމާ، އަދި ރޭޝިއޯއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީންނެއް ނެތް ފައިންއެއް ކޮށްފައެއް ރޭޝިއޯ
މެއިންޓެއިން ނުކުރުމާ ގުޅި ގެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު
ޠާރިޤަށް.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހަމަ ދެންމެއަކު ޙަވާލާ އެ ދިން ސުވާލަށް، ވަރަށްބޮޑަށް ޚާއްސަކޮށް ޓޫރިޒަމް ދާއިރާގައި އުޅޭ ޒުވާނުންގެ
ޝަކުވާއެއް މިއީ ، ބިދޭސީން ގިނަ ވާހަކަ. ތި ވިދާޅުވީ އެއްވެސް ގަ ވާއިދެއް، އެއްވެސް ގާ ނޫނަކުން ލިމިޓު ކޮށްފައި
އިންނަ އެއްޗެއް ނޫނޭ އެއީ އަ ދަދަކީ؟
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީން ނެރިފައި އިންނަ ސަރކިއުލަރ އެއް ގައި، އެއީ ރޭޝިއޯ މެއިންޓެއިން
ކުރަންޖެހެނީ މިވެނި އެމައުންޓަކަށް. އެކަމު އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުގައި އަދި އެބައެއް ނެތް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން
މިދަނީ ގަވާއިދުތައް މުރާޖަޢާ ކުރެވެމުން. ދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެބައި އިންކްލޫޑު ކޮށްގެން ގަވާއިދުތެރެއިން ކުރަން
މަސައްކަތް ކުރަމުން މިގެންދަވަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަދި އެކަމާގުޅޭގޮތުން އިތުރު އެއްޗެ އް ވިދާޅުވާން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި
ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ އަހަރު ވާނީ ސޭފްޓީ އެންޑު ސެކިއުރިޓީސް އޮޑިޓު ހިންގާފައި ރާއްޖޭގެ
ހުރިހާ ޓޫރިސްޓް ފެސިލިޓީސްތަކުގަ އި. އޭގެތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވާނެ ދިވެހިންގެ އިންސައްތަ އާއި
4

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ބިދޭސީންގެ އިންސައްތަ ވެސް ނަގާފަ. އެގޮތުން އަޅު ގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން ސޭފްޓީ އެންޑް
ސެކިއުރިޓީ އޮޑިޓު ގަ އި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނީ، ޓޯޓަލް 42 އިންސައްތަ އެބަ އުޅޭ، ވާހަކައަކީ އުސޫލާ
ޚިލާފޭ ނުދަންނަވާ ހިނގާ ކިޔަމާ އަދަދަށް ނުފެތޭ އިނގޭތޯ. އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި 45% އާއި % 55 އާއި
ދެމެދުގައި އެބައުޅޭ 25% ޓޫރިސްޓު ރިސޯޓުތައް ހަމަ މެއިންޓެއިންކޮށްގެން އެބައުޅޭ މި ޕެރިޓީ. އަދި ހަމަ
އެއާއެކީގައި 45 އާއި 55 ޕަސެންޓުގައި އެބަ އުޅޭ 33 ޕަރސެންޓު ގާތްގަނޑަކަށް ބުނާ ކަމަށް ވަންޏާ. އަދި އޭގެ
އިތުރަށް 55% އަށްވުރެ މަތީގައި އެބައުޅޭ ފަންސަވީސް އިންސައްތައިގެ ރިސޯޓު ތައް މުޅި ޖުމުލަ. ދެން،
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ބިލޯ އެވްރެޖު ގައި ހުރި ތަންތަނަށް ވާނީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިން ރައިޓިންގ ދަންނަވާފަ އި
އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި ތިބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޓައިމްލައިނެއް ހުށަހަޅާ
ދިނުމަށާއި، އެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ހަމަ ލިޔުމުން ދަންނަވާފަ. އޭގެތެރެއިން ހަމަ ގިނަ ތަންތަނުން
އަޅުގަނޑުމެން ލިޔުމުން އެބައިން ޓައިމްލައިނެއް ވެސް ދެއްވާފައި މިހާރު. ހަމަ އެޑްކޮށްލަންވެގެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޠާރިޤު ކުރިއަށްގެންދަވާ
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ސުވާލުތައް ނިންމާފައި ފުރުސަތު ދެން ދާނީ. އެހެންނޫނީ ހައްތާ ވެސް އަޅުގަނޑު
ސުވާލުތައް ދަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި މިއޮތް ސިޓީގައި ވެސް އެބައިނދޭ ގަވާއިދު ނަންބަރު 3/2016/R/67
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިސްޓު ރި ސޯޓު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިސްޓު ހޮޓާ ތައްޤީކުރުމާއި ހިނގުމާބެހޭ ގަވާއިދު ވެސް.
އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މިހާރު މިތާނގައި ތިޔަ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ވަޑައިންތިއްބެވި ބޭފުޅުން،
މީގެތެރޭގައި 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެންބަރުމަހުގެ 28 ވަނަދުވަހުގެ ކުރީއްސުރެ މިނިސްޓްރީގަ އި މަސައްކަތްކުރާ
މުވައްޒަފެއް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ދޭން އެބަ ތިބިތޯ؟ ދެން، އެއާގުޅިގެން އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ
ވަރަށް ބޮޑު ތުހުމަތުތަކެއް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއާ ދޭތެރޭގައި މިދިޔަ ފަސް އަހަރު ތެރޭގައި ކޮށްފައި ވަނީ. އޭގެ
ތެރޭގައި އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކަށް ދިމާވެފައި އޮތީ ، އަދި އެ ވެރިކަމާ ދެކޮޅުވެގެން ދިޔަ އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކީ
ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް، ޓޫރިޒަމްގެ މިއޮތީ ވަރަށް ބައިވަރު ގަ ވާއިދުތަކެއް. މި ގަ ވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށް ޓޫރިސްޓު ރިސޯޓު
ތަރައްޤީ ކުރުމަށް އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ ތްރޫކޮށް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ ހުއްދަ ދީގެން ރަށްތަކެއް ދޫކުރި
5

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މައްސަލައިގައި. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، އެމް. އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ ތެރެއިން ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ
ދީގެން މި ގަ ވާއިދުތަކުގެ ތެރެއިންތޯ އެމް.އެމް.ޕީ. އާރު.ސީ ތްރޫކޮށް ރަށްތައް ދޫކުރީ؟ މީގެން ގަ ވާއިދާ ޚިލާފަށް،
ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ދޫކޮށްފައި ހުރި ކަމަށް ވާނަމަ ކީއްވެގެންތޯ އެއްވެސް ރަށެއް އަނބުރާ ނުނެގެނީ؟ ނުވަތަ ނަގާފައި
ނުވަނީ؟ މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިއަދުގެ މައިގަނޑު...
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މައިގަނޑު ހަމަ ގަވާއިދާއި ގާނޫނުގެ ތެރެއިން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާތަކާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުންނެގޭ ޖޫރިމަނާތަކާގުޅޭ
މަޢުލޫމާތު މިއަދު އޮތީ. އެހެންވީމާ އެ ބޭފުޅުން ބޮޑަށް ތައްޔާރުވެވަޑައިގެންފަ އި އޮންނާނީ އެއަށް ކަމަށް ވާތީވެ އެ
ސުވާލުތައް އެއަށް ބޮޑަށް އަމާޒުކުރެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އާދެ! މިނިސްޓްރީ ބޭފުޅުންނަށް
އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދިނުމަށް. މިނިސްޓްރީ ކުރިއަށް ގެންދަވާ!
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު ފާހަގަކުރެއްވިފަދައިން
ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑުމެން ތައްޔާރުވެގެން މި އައީ ހަމަ ސީދާ އެދިލެއްވި ގޮތަށް ގަ ވާއިދާ ބެހޭގޮތުން އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން......
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
6

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހެދޭ ޖުރިމާނާތަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދަންނަވާލާފައި ވާނީ. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ
މެންބަރުން ވެސް، ނޫންނޫން ކޮންމެ މެންބަރަކު ވެސް ބޭނުން ސުވާލެއް ކުރެވޭނެ. ފަހަރެއްގައި، އެ ބޭފުޅުންނަށް މި
ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެން އެގޮތަށޭ ދަންނަވާލާފައި އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް
ދަންނަވާލީ އެވާހަކަ. އާދެ! އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީ ބޭފުޅުންނަށް ޖަވާބު ދެއްވުމަށް ދަންނަވަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތް ތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ތައްޔާރުވެގެން
އައިސް މިތިބީ ގަވާއިދާބެހޭ ގޮތުން، ޖޫރިމަނާއާ ބެހޭގޮތުން . އަދި ހަމަ އެއާއެކީ ގަވާއިދާ ބެހޭގޮތުން އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނާއި މުޤައްރިރު އެދިލައްވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ތިދެންނެވި އެއްޗަކަށް ތައްޔާރެއް ނުވަން
އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިލްއަށް.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މި ގަވާއިދުތަކު ގެތެރޭގައި
އެބަ ހުރި ވަރަށް ކުރީ ޒަމާނުއްސުރެ ވެސް ހެދިފަހުރި ގަވާއިދުތަކާ އި، އެ ގަ ވާއިދުތަކުގެތެރެއިން ނެގެންޖެހޭ
ޖޫރިމަނާތަކާ އެއްޗެހި ކަނޑައެޅިފައި ހުރި. ތި ބޭފުޅުން ގަބޫލުފުޅުކުރައްވަންތޯއޭ މިހާރު ތި ބޭފުޅުން ތި ގަވާއިދުތަކަށް
ގެންނަ އިސްލާޙުތަކުގެ ތެރޭގައި ފާހަގަކުރެވިފައި އެބައޮތްތޯ، މިހާރު މި ނަގަމުންދާ ޖުރިމާނާތަކުގެ ތެރޭގައި މިހާރުން
މިހާރަށް ޖުރިމާނާގެ ގޮތުގަ އި ފާހަގަކުރެވުނު އަދަދުތަކުގެ ތެރޭގައި މާ ބޮޑެތި އަދަދުތަކެއް ނޫނީ މާ ކުޑަކޮށް
ކަނޑައެޅިފަ އި ހުރި އަދަދުތަކެއް ހުރިއްޔާ، އެ ބޮޑުކޮށް ކުރެވޭގޮތަށް އެ އަދަދުތަކަކާއި، ނޫނީ މަދުން ކުޑަކޮށް
އަދަދުތަކެއް ތިބޭފުޅުންނަށް ފާހަގަކުރެވިފަ އޮތިއްޔާ ވިދާޅުވެފާނަންތޯ؟
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
7

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިގޮތަށް ހަމަ އެބަހުރި އިނގޭތޯ ފާހަގަ ކުރެވިފަ. ދެން، އެގޮތަށް
އަޅުގަނޑަށް ބޮޑަށް ހަމަ ފާހަގަކުރެވެނީ އެބައުޅޭ ހަމަ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ ދަށުން ހެދިފައި އޮތް ގަވާއިދެއް މީ
ޓުއަރ ގައިޑުން ގެ ގަވާއިދު. ޓުއަރ ގައިޑުންނަކީ ޙަޤީޤަތުގައި އެއްވެސް ފެސިލިޓީއެއްގައި ރަޖިސްޓަރވެގެން އުޅޭ
މުވައްޒަފުންގޮތަށް ޙަރަކާތްތެރިވާ ބައެއް ނޫން. ދެން، އޭގެ ދަށުން އެބައުޅޭ ހަމަ އެ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެއްޖެއްޔާ ހަމަ
ޖުރިމާނާތަކެއް. ފުރަތަމަ ފަހަރަށް 2000 ރުފިޔާ. ދެން، އަދި ހަމަ އެއާއެއްކޮށް އެބައޮވޭ 6 މަސްދުވަހަށް ފާސް
ހިފެއްޓުމުގެ ބާރު ވެސް. ދެން، ހަމަ 2 ވަނަ ފަހަރު 5000 ރުފިޔާ، 3 ވަނަ ފަހަރު 10000 ރުފިޔާ، މިގޮތަށް
އެބައޮވޭ. ދެން، އެ އެއްޗިހިތައް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހަމަ ރިވިއުކުރަން. އެހެން ހުރި ބޮޑުކޮށް ހުރި އެއްޗިހިތައް
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ރިވިއު ކުރާއިރު ހަމަ ބަދަލު ގެންނަން. އަދި މި ބަދަލު އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންނަނީ ހަމަ
ސްޓޭކް ހޯލްޑަރސްއާ އެއްކޮށް ހަމަ މަޝްވަރާތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސް މި ދެންނެވި ޓުއަރގައިޑުންނާ ބެހޭ ކަމެއްގަ އި
އަޅުގަނޑުމެން އެ ރިވިއުކޮށްގެން މި ބަދަލުގެންނައިރު ، ޓުއަރ ގައިޑު އެސޯސިއޭޝަންތަކާއި އަދި ހަމަ
އިންޑަސްޓްރީގެ ވެސް ހަމަ އެހެން ރިލޭޓެޑު އެސޯސިއޭޝަންތަކާ އެއްކޮށް، މަޝްވަރާއާއެއްކޮށް މި ބަދަލު މި
ގެންނަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދޭ އިއްޒަތް ތެރި މެންބަރު ނާޒިލް.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ވެސް ހަމަ ފާހަގަކުރެވޭ ޓުއަރ ގައިޑުންގެ ކަންތަކުގަ ތި ބޭފުޅުން ޖު ރިމާނާގެ ގޮތުގަ އާއި، 3
މަސް ދުވަހަށް ފާސް ހިފަހައްޓާނެ ވާހަކައާއި، 6 މަސްދުވަހެއް ނޫން ދެއްތޯ؟ 3 މަސް ދުވަސް މީގައި މިއޮތީ؟
މިގޮތަށް އޮތްއިރު، ވަރަށްބޮޑެތި އަދަދުތަކެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން
އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ފާސް ނުލިބޭ ކަމަށް ވެސް ބައެއް ބޭފުޅުންގެ ފަރާތުން އާދޭ ޓުއަރ ގައިޑުންނަށް. ޚާއްސަކޮށް
ދެން އަޅުގަނޑަކަށް އެނގިފައެއް ނެތް ތިބޭފުޅުން ކޮން މިންގަނޑަކަށްތޯ އެ ދެމުން އަންނަނީ. އެއެއް ނޫން
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ. އަސްލު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާނީ، މާ ބޮޑެތި އަދަތުތަކެކޭ މި އިންނަނީ އަސްލު
އާދަޔާއި ޚިލާފަށް ފުރަތަމަ ފަހަރަށް 2000 ރުފިޔާ. ދެން 5000 އިންނޭ. ދެން، އެއަށްފަހު މި އިންނަނީ ދިހަ ހާސް
8

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ރުފިޔާ. އޭގެފަހުން ތިން މަސް ދުވަހަށް އެ ފާސް ހިފަހައްޓަން. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން މިހާރު ތި އެ ގެންދަވާ
ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި އެއަށް ރަނގަޅު ބަދަލުތަކެއް އަންނާނެތޯއޭ އެހާހިސާބުން އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ތި ދެންނެވި ފަދައިން ހަމަ ކުރީގެ އަދަދުތަކަކީ
ފުދޭވަރެއްގެ ބޮޑެތި އަދަދުތަކެއް. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ގަބޫލުކުރަން އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ސިކުނޑީގައި
ބައިންދައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިއަހަރު މި އަލަށް ހަދާލެވުނު، މަޝްވަރާ ކުރެވި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވާނީ ޓުއަރ
ގައިޑު އެސޯސިއޭޝަންއާއެކީގައި އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި ސްޓޭކުހޯލްޑަރުންނާ އެކީގައި ބައްދަލުކޮށް މި ގަވާއިދު
އިޞްލާޙު ކުރެވިފައި ވާނެ. އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި މި އިޞްލާޙުކުރެވުނު ގަވާއިދު ވާނީ އޭ.ޖީގެ ލަފައަކަށް އެދިފަ.
އޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސީދާ ޓުއަރ ގައިޑު އެސޯސިއޭޝަނުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް އަދި ސްޓޭކުހޯލްޑަރުންގެ
އޮޕީނިއަން ހޯދުމަށްފަހު، އަޅުގަނޑުމެން އެ ލަފާ ވާހަކައަކީ ހަމަ އިން ރައިޓިންގއަށް ގެނެވި އޭ.ޖީގެ ލަފައަކަށް ވާނީ
މިހާރު ފޮނުވާލެވިފަ. ތިދެންނެވި ފަދައިން އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވާނީ ކުރީގައި ހުރި އަދަދުތައް
މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު މިހާރު އެ އެކުލަވާލެވުނު އަދަދުތަކަކީ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ފަސޭހަ އަދަދުތަކަކަށް
ވެގެންދާނެ ގޮތަށް. ޚާއްސަކޮށް ޓުއަރ ގައިޑިންއަކީ ހަމަ ވާހަކައަކީ މަދު، ކުޑަ އިންކަމެއް ޖެނެރޭޓުކުރާ
ބަޔަކަށްވާތީވެ، އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް ހަމަ ޚާއްސަ ސަމާލުކަމެއް ދީގެންވަނީ ގަވާއިދު އިޞްލާޙުކޮށްފަ. ޝުކުރިއްޔާ
އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ
ޢާޘިމަށް.
މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޘިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
9

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު މި ބަލާލާއިރުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަ ބުނޭ ގާނޫނުގެ ދަށުންނޭ އެއްވެސް
ޖުރިމާނާއެއް ނެގޭނީ. ދެން، ގާނޫނުގައި އެބައޮވޭ، އަޅު ގަނޑަށް ފެނުނު 47 ،46. ދެން ތި ވިދާޅުވީ 46 .48 ގައި
އެބަ އެބަބުނޭ އެންމެ ގިނަވެގެން އެއް މިލިއަން ރުފިޔާގެ ޖުރިމާނާއެކޭ ނެގޭނީ. އެއީ ފެންވަރު ދަށްވީމައޭ. ދެން، އެބަ
އިނދޭ 47 އަދަބު ޖަހާފައި އިންނަ ތަނެއް. އެތާ އެބަ އިނދޭ އެއްލައްކަ ރުފިޔާއޭ ނެގޭނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ އެ އެއްލައްކަ ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރަށް، ނޫނިއްޔާމު އެއް މިލިއަން ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރަށް މި
ދެ ކަން ދިމާވެގެން އެއްވެސް ޖުރިމާނާއެއް ނަގަންތޯ ތި ބޭފުޅުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިނިސްޓްރީގެ ޖަވާބު.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ގާނޫނުގައި އިންނަ ކެޕްގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދުތައް
އިންނާނީ. ހަމަ ސްޓޭންޑަޑަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުތަކުގައި ވެސް އިންނާނީ އެއް މިލިއަނަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދެއް
އަދި ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެގެން އެއްލައްކައަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދެއް. އެއަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދަކަށް އަޅުގަނޑުމެން
ފައިންއެއް ނުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ ކުރިއަށް ގެންދަވާ!
މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އާޘިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ތި ބޭފުޅުންގެ ޓޫރިސްޓު ރިސޯޓުތަކާ ގުޅޭ ޙައްޤުތައް ބަދަލުކުރުމާ ބެހޭ ގަވާއިދަށް، 4 ވަނަ އިޞްލާޙު
ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު، އެހެން ކިޔާފައި އެބައޮތް ގަވާއިދެއް އިނގޭތޯ. އޭގަ އެބައިނދޭ ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ
މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަ އަކުރެއް، މާއްދާއެއް އިތުރުކުރާ ވާހަކަ. އޭގައި މިއިންނަނީ ޙިއްޞާ ބަދަލުކުރުމުގެ ފީ،
މިއީ ފީއެއް ދެއްތޯ؟ އެއީ ޖުރިމާނާ ވާހަކައެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ޖުރިމާނާއަކަށް ނީންނާނެއޭ
އައިސްފައެއް؟ ހަމަ ހުސް ފީގެ ގޮތުގައި ހުންނަނީ އައިސްފަ. ގާނޫނުގެ ތެރެއިން ނީންނާނެ އެއްވެސް، އެއަށްވުރެ
ބޮޑުވާ އަދަދަކަށް ނީންނާނެ ހަމަ؟
10

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތި ވިދާޅުވާ ގަވާއިދު އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ލީސް ޓްރާންސްފަރ،
ޝެއަރ ޓްރާންސްފަރ ސަބްލީސް އެ ކަންތައްތަކަށް ކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ ފީއެއް. އެ ޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ފީއެއް
ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ އަދަދުތަކެއް. އެއި އެއްވެސް ޙާލަތެއްގައި ފައިންގެ އަދަދުތަކެއް ނޫން. ފައިންގެ
އަދަދުތައް އިންނާނީ އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނު މި ދެ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެގޮތަށް ކަނޑައަޅާފަ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން ދެވަނަ ފުރުޞަތަށް އެދި ދެ ބޭފުޅަކު އެދިފައި އެބައިން. ދެން، އަޅުގަނޑު އޭގެ ކުރިން ހަމަ ކުޑަ އެއް
ސުވާލެއް ދަންނަވާލާފައި އެ ބޭފުޅުންނަށް. ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުން ޖުރިމާނާގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އެ ކޮންޓްރެކްޓު ގެ ދަށުން ހެދޭ ޖުރިމާނާއަކީ ގާނޫނާ ކިހާވަރަކަށް ގުޅުންހުރި އެއްޗެއް ކަމަށް
ފާހަގަކުރެވޭތޯ؟ އަޅުގަނޑު މިހެން މިދެންނެވީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 97 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ އިނދޭ ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނެއްގެ ދަށުން ނޫން ގޮތަކަށް އެއްވެސް ޖުރިމާނާއެއް އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުނެގޭނެ ކަމަށް
ބުނާ ބުނުމެއް. އެހެންވީމާ، މިކަމުގައި ކޮންމެވެސްވަރެއްގެ މަޢުލޫމާތުކޮޅެއް ދެއްވާފައި އަޅުގަނޑު ދެން
މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު، އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ އިންނަ ފައިންއަކީ ނޮން ފައިނޭންޝަލް ނޭޗަރއެއްގެ ގޮތުގައި
އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ ފައިންއެއް. އެއީ މިނިސްޓްރީން ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައި އޮންނަ އެ ފަރާތުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހަޅަން އެއްބަސްވެފައި ހުންނަ ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ޑިވެލޮޕްމަންޓު ކޮންސެޕްޓާ އެތަކެތި އެ
މުއްދަތު ތެރޭގައި ހުށަނޭޅީމަ އެކަމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ފައިންއެއް. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިކްރާމަށް ދެވަނަ ފުރުޞަތު.
11

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު އަނެއްކާ ވެސް ހަމަ އިނގޭތޯ އަހާލަން ބޭނުންވަން، މި އެޕްލައިކުރެވޭވަރު ހަމަ
ދެނެގަތުން. ދެން، އަޅުގަނޑަށް މައްސަލައެއް ނޫން ތި ބޭފުޅުން ތި ނަގާ ޖުރިމާނާ ނެގުމުގައެއް. އެ އަޅުގަނޑަށް
ޔަޤީން ތި ބޭފުޅުން ވަރަށް ގިނަ ދުވަހުން، ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން ދިމާވެ އޭގެތެރެއިންކަން މިސާލަކަށް ޖުރިމާނާ އެ
ލެވެލްއެއް ކަނޑައަޅާފައި ވާނީ. މިހާރު އެއްކަމަކަށް މިސާލަކަށް މުސާރަ ނުދެވިގެން މަސްތަކެއް ދާކަމަށް ވެސް
އެބަހުރި އިނގެތޯ، ހަމަ ބައެއް މުވައްޒިފުންނަށް މުސާރަ ނުދެވި އެހެން އެތައް މަސްތަކެއް ގޮސް މުސާރަދެވޭ، ތިން
މަސް ހަތަރު މަހުގެ މުސާރަ. ދެން، އަނެއްކާ ރެންޓު ނުދެއްކޭ ވާހަކަ ވެސް މިއީ ވެސް އަޑުއިވިގެން އަންނަ
ވާހަކައެއް. ދެން، އެގޮތުން ސަރުކާރަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ނުދެއްކުމާއި އަދި މުސާރައާއި. މިގޮތުން ތި ބެފުޅުން
މިސާލަކަށް މިދިޔަ އަހަރުގެ، ދެން އަޅުގަނޑު 2019ގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ އެއީ ދެން ޕާސްޓު އިޔަރ. އެ އިޔަރގެ
ޕަރފޯމަންސް އަސްލުގައި ދެނެގޮތުމަށް ޓަކައި. ދެން، މި ގަވާއިދުތައް ހެދިފައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި
ޖުރިމާނާތައް ކުރެވެނީ އެ ޕަރފޯމަންސް ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ތި
ބޭފުޅުންނަށް ކުރެވިފައި ހުރި މަސައްކަތް ދެނެގަތުމަށް ޓަކައި ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑު މި މަސައްކަތް ކުރަނީ. ދެން،
ފުރަތަމަ ސުވާލަކަށް ޖަވާބެއް ނުދެވުނު. ދެން، މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވާ. މިގޮތަށް މުސާރައާ ގުޅިގެން ތި
ބޭފުޅުންނަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކުރެވިފައިވޭތޯއާއި އަދި މިސާލަކަށް ރެންޓު ނުދެއްކިގެން އެއްވެސް ކަމެއް މިގޮތުން
ކުރެވިފައިވޭތޯއޭ.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މުވައްޒިފުންގެ މުސާރަ ދިނުމުގެ ކަންތައްތައް އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި މި އެކަމަށް
އެބަ އޮވޭ ޚާއްސަ މުއައްސަސާއެއް މި މުވައްޒިފުންގެ ޙައްޤުތަކާ ބެހޭ ކަންކަން ބެލުމަށް. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން
ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ މި ހެދިފައި އޮންނަ ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން އަސްލު މުސާރަ ދިނުމުގެ ކަންތައްތައް ޙަޤީޤަތުގައި
ބެލޭކަށް ނޯވޭ އިނގޭތޯ. ދެން، ކޮން ސުވާލެއްތޯ. އަޅުގަނޑަށް އަދި އެއްފަހަރު،...
ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން، ކުލި ނުދެއްކުމުގެ ވާހަކަ. ދެން، ތި ވާހަކަ ތިހެން ވިދާޅުވީމަ ވާގޮތަކީ، މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ
ދާއިރާގައި ވެސް ރިސޯޓެއް ހުރިއްޔާމު ރައްޔިތުން އަންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކައިރިއަށް އިނގޭތޯ. ދެން ޓޫރިސްޓު
12

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ރިސޯޓެއް މި ރިސޯޓަކީ. އެހެންވީމާ، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއާ ދެން ނުގުޅޭނެ ގޮތެއް ދެން އަޅުގަނޑަކަށެއް ނުފެނޭ.
ދެން، އެ ކަންބޮޑުވުން ހިފައިގެން މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު އެ ފަރާތަށްތޯއޭ ދާންވީ ނޫނިއްޔާމު ޓޫރިޒަމްގެ އެއްވެސް
؟
ހަމަ ޒިންމާއެއް ނޯވޭތޯ އޭގައި
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ މަޢުލޫމާތު މި
މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ތައްޔާރު. ހަމަ ކޮންމެ ބޭފުޅަކަށް ވެސް ސުވާލު ކުރެއްވޭނެ. ހަމަ ތި ބޭފުޅާވެސް
ބޭނުންވާ ސުވާލު ކުރެއްވި. އެއަށް ޖަވާބު ވަނީ ދީފަ. ދެންވެސް، އަނެއްކާ ވެސް އިތުރަށް ސުވާލެއް. މަޢުޟޫއު
އަޅުގަނޑު އެ ފަހާގަކޮށްދިނީ. އެހެންވީމާ، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތުދެއްވުން އެދެން.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި ތިހެން ދިމާވާ ކޮންމެ މައްސަލައެއްގައި ޓޫރިޒަމް
މިނިސްޓްރީއަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅޭ. ޓޫރިޒަމްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ އެއްވެސް ތަނަކާ ގުޅޭ އެއްވެސް އޮވެއްޖެއްޔާ
މިނިސްޓްރީއަކުން އެއަށް އަޅާނުލާ ދޫކޮށެއް ނުލަން. އަޅުގަނޑުމެން ކަމާބެހޭ އިދާރަތަކާ އެއްކޮށް، މުވައްޒިފުންނާ ބެހޭ
ކަންކަމުގައި ހަމަ އިކޮނޮމިކު މިނިސްޓްރީއާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެވެސް ހަމަ ބައްދަލުވުންތައް ގެންދިޔައިން.
ހަމަ އެއާއެއްކޮށް އެލް.އާރު.އޭއާ އެއްކޮށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ ގެންދަންޖެހޭ މަޝްވަރާތައް ހަމަ ކުރިއަށް
ގެންގޮސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓީމުން އިންސްޕެކްޝަނަށް ދާންޖެހިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި ހަމަ އިންސްޕެކްޝަނަށް ވެސް
ގޮސްފަ، އެ ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން އެ އިދާރާތަކާ އެއްކޮށް އެކަން ބަލައި އެ މުވައްޒިފުންގެ ޙައްޤުތައް ވެސް
ހޯދަދިނުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަސައްކަތް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ހަމަ ކުރަމުންދަނީ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު އަރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިލްއަށް.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
13

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރެވޭ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވުން، 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ފަތުރުވެރިކަމުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ތަންތަނުން މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް، އެ ހެދިފައި ހުރި ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޢަމަލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއޭ. އޭގެ
ތިންވަނަ މާއްދާ. ތިންވަނަ ނުކުތާގައި މި ބަޔާންކުރަނީ، 500 ރުފިޔާ، ކޮންމެ އެނދަކަށް 500 ރުފިޔާގެ މަގުން
ޖުރިމާނާ ކުރެވިދާނެއޭ. އެ ނެގިދާނެއޭ. ޖުރިމާނާކުރެވިދާނެއޭ. އެގޮތަށް ވެއްޖެއްޔާ ޖުރިމާނާ ގޮތުގައި ތި ބޭފުޅުން
އެއްލައްކަ ރުފިޔާތޯއޭ، ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ އަޅު ގަނޑު ގޯހެއް ނޫނިއްޔާމު އެއްލައްކަ ރުފިޔާއަށްތުރެ ބޮޑުކޮށް ނޫނޭ
ޖުރިމާނާގެ ގޮތުގައި ނެގެނީ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް. މިގޮތަށް ވެއްޖެއްޔާމު 100 ކޮޓަރި އިންނަ ރޫމަށް، އެ 100
ކޮޓަރިއަށްތުރެ ގިނައިން އެއިންނަ ރިސޯޓެއް ވެއްޖެއްޔާމު ނެނގޭ އަދަދު އެއްލައްކަ ރުފިޔާއަށްތުރެ މަތި އެބަވޭ. އެ
ކިހިނެއްތޯ އޭތި އައިސް އެ އޮތީ ؟ ފައްސަތޭކަ ރުފިޔާ އައިސް އެ އޮތީ؟ ރައްޖޭގައި 100 ކޮޓަރިއަށްތުރެ ނޫނީ 200
އެނދަށްތުރެ ގިނައިން ހުރި ބައިވަރު ރިސޯޓުތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ފައިން ނަގަންވެއްޖެއްޔާ އެއްލައްކަ
ރުފިޔާއަށްތުރެ މައްޗަށް އެބައާދޭ. ކިހިނެއްތޯ އެބައި އެއޮތީ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޓުރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވަކި މިންގަނޑެއް އިންނަ ފައިންތައް
އަޅުގަނޑުމެން ކުރަނީ ގަވާއިދުގައި އިންނަ މިންގަނޑަށް. ގާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ އިންނަނީ ވަކި ގޮތަކަށް
ގާނޫނުގައި މިންގަނޑެއް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާ ކަންތައްތަކަށް އެއްލައްކައިން ފައިންކުރެވޭނެ ކަމަށް ގާނޫނާ ޚިލާފުވާ
ފަރާތްތަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުގައި މި އިންނަނީ ފައިން އޯލްރެޑީ އެގޮތަށް ކަނޑައަޅާފަ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް
އަޅުގަނޑުމެން މި ފައިންކުރަމުން ގެންދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވިހެން ކުރީގެ
ފައިނިންގައި އެބައުޅޭ އިޝޫސްތަކެއް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މުރާޖަޢާކުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ އެ
ހުރިހާ މައްސަލަތަކެއް ބަލަމުން.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
14

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މިހާރު އެ ފައިންއަކީ މާބޮޑު އަދަދެއްތޯ؟ ނޫނީ ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވާ މިންގަނޑަށްތުރެ މަތީގައިތޯ މިހާރު އެފައިން
އެއޮތީ؟ އެއެއް ސާފުކޮށްލަދެއްވާ!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިނިސްޓްރީ.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މި ގަވާއިދުތަކަކީ މިއީ މާ ކުރީގެ
ގަވާއިދުތަކެއް. މި ގަވާއިދުތައް އިޞްލާޙުކުރަން މި ފެށުނީ މި ސަރުކާރުން އައިސްފަ. އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ
ގޮތުގައި ބައެއް ފައިންތަކުގެ އަދަދުތައް ބޮޑު އިނގޭތޯ. ހަމަ ބޮޑު. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ މިސާލަކަށް މި
ގަވާއިދުތައް އިޞްލާޙުކުރެވެމުން ދާއިރު، މި އަދަދުތަކަކީ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް އެންމެ ފަސޭހައިން ދެކެވޭނެ
ގޮތަކަށް އަދަދުތަކަށް ވެގެންދިއުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސްޓޭކް ހޯލްޑަރުންނާއި އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި
މިކަމާބެހޭ މަސްޢޫލުވެރިންނާ އެކީގައި މަޝްވަރާކުރެވި މި އަގުތަކަށް ވެސް ހަމަ ބަދަލުތައް ގެނެވޭނެ. ތި ދެންނެވި
ފަދައިން ހަމަ ކުރީގައި އެބަހުރި ހަމަ ބޮޑެތި އަދަދުތަކުން ލާރި، ޖުރިމާނާ އަދުތައް ވެސް ކަނޑައެޅިފަ. އެކަން ހަމަ
ފާހަގަކޮށްލަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް، ކުޑަކޮށް ވަގުތުކޮޅު.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ބޭފުޅުން މިގޮތަށް އެއްވެސް ރިސޯޓަކަށް ނޫނީ ޓޫރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް ފަރާތެއް ފައިންކުރެވިފައި މީގެކުރިން
އެބައޮތްތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ.
15

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެގޮތަކަށް ފައިންކޮށްފައި އިންކަމަކަށް ނުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢާލީ ޢާޘިމްއަށް، ދެވަނަ ފުރުޞަތު.
ހެންވޭރު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޘިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ކުޑަކޮށް އެއްޗެހިތައް ބަލާލީ މި. ޤާނޫނުއަސާސީގެ މި އިންނަނީ ޓެކްސް
ނެގުމާއި ޚަރަދުކުރުން. 97 ވަނަ މާއްދާގައި މި އިންނަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ގާނޫނެއްގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން މެނުވީ، ގާނޫނެއްގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މެނުވީ ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތުން އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުންކުރެ
ކަމެއް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. އޭގެ (ށ)ގައި އިންނަނީ ދައުލަތަށް އާމްދަނީއެއް ހޯދުމަށް އެއްވެސް ޓެކްހެއް ނުވަތަ
އެނޫން ވެސް އެއްޗެއް ނެގުން އިނގޭތޯ. ދެން، ގާނޫނުން މި އިންނަނީ މަތިކޮށްފައި އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވާލި
ގާނޫނުގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގައި މި އިންނަނީ ފެންވަރު، ޚިދުމަތުގެ ފެންވަރު
ދަށްވެއްޖެއްޔާ ނެގޭނީ އެއް މިލިއަން ރުފިޔާއޭ. އަދަބެއް، ދެން އެހެން ކަހަލަ ކަމެއް ވެއްޖެއްޔާ އެއްލައްކަ ރުފިޔާއޭ
އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ކުރިން އިޝާރާތްކުރި ގަވާއިދުގައި، އެބައޮވޭ ތި ބޭފުޅުން ގަވާއިދެއް ހަދާފަ. ޙިއްސާ
ބަދަލުކުރުން އެއްލައްކަ ޑޮލަރު. ފުރަތަމައިނުން ވެސް އެއް މިލިއަނަށްވުރެ މައްޗަށް ދިޔައީ. އަނެއްކާ އެއް
މިލިއަނަށްވުރެ މައްޗަށް މި ދެވެނީ ޚިދުމަތުގެ ފެންވަރު ދަށްވެއްޖެއްޔާ ގާނޫނުގައި ބުނާގޮތުން. އެކަމަކު، މިއީ ޙިއްސާ
ބަދަލުކުރުމުގެ ފީއަކަށް އެއްލައްކަ ޑޮލަރު. މިއީ މިލިއަނަކަށްވުރެ ވެސް މައްޗަށް ދިޔައީ. ހަމަ އެގޮތަށް އެބައިން
ލީސް ޓްރާންސްފަރ ފީ. އަނެއްކާ އެއްލައްކަ ޑޮލަރު. އެހެންވީމާ، ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ވަކި ގޮތަކަށް
ބަޔާންކޮށްފައި އިންދާ އެއަށްވުރެ މަތީ ފީއެއް ނުނެގޭނެ ކަމަށް އޮއްވާ ކިއްވެތޯ އެ ފީ އެގޮތަށް ނަގަމުން މިދަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.
16

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑު ކުރިންވެސް ހަމަ ދަންނަވާލި ފަދައިން އެއީ
އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ ޖުރިމާނާ ފީއެއް ނޫން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ރެޖިސްޓްރޭޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ފީއެއްގެ
ގޮތުގައި ނަގާ ފައިސާއެއް.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ހެންވޭރު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޘިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލަނީ އަސްލުގައި ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން 97 ވަނަ މާއްދާގައި މި އިންނަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި،
ޓެކްސް ނެގުމާއި ޚަރަދުކުރުން އެއީ ސައިޑުގައި އިންނަނީ. އޭގެ (ށ)ގައި މި އިންނަނީ ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން
ދައުލަތަށް އާމްދަނީއެއް ހޯދުމަށް އެއްވެސް ޓެކުހެއް ނު ވަތަ އެނޫން ވެސް އެއްޗެއް، އޭގެ މާނައަކީ އެއްވެސް
ފައިސާއެއްގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް މި އެނގޭ ގޮތުގައި ވެއްޖެއްޔާ. އެހެންވީމާ، ކަނޑައެޅިގެން އެހެން އިންދާ
އެއްލައްކަ ޑޮލަރު މި ނަގަނީ ފީއަކަށް. އެހެން ނުނަގާށޭ މިއިންނަނީ ޤާނޫނުއަސާސީން ބުނެފައި ހަމަ ކަނޑައެޅި ގެން
ގާނޫނުގައި އޮތް ގޮތަށް ނޫނިއްޔާމު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ސުވާލު މި އުފެދެނީ އިނގޭތޯ. އެ ދޭތީ ދިމާނުވާތީވެ
ހަމަ ހިތަށްއެރީ ދަންނަވާލާނަމޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެއަށް ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ޖަވާބެއް ދެއްވާ.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ހަމަ، އާދެ! އާދެ! މިހެން މި ދެންނެވީ މި
ސަރުކާރު ފެށުނުފަހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ ޚާއްސަކޮށް މިސާލަކަށް ރިސޯޓު ގަވާއިދަކީ ވެސް 97 ގައި
ހެދިފައި އިން އެއްޗެއް. ވަރަށް ޒަމާންވެއްޖެ. އެހެންވީމަ މީތި އެބަހުރި ހަމަ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކެއް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އެހެންވީމަ، މިދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ ރިވިއުކުރަމުންނޭ.
17

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މުރާޖަޢާކުރަމުން މިދަނީ މި ސަރުކާރު އައިފަހުން. ދެން، ހަމަ އެހެން ހުރި ފީތަކަށް ވެސް ހަމަ ބޮޑެތި ބަދަލުތައް
އަންނާނެ ތިކަހަލަ މައްސަލަ އުޅޭކަމުގައި ވާނަމަ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ހެންވޭރު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޘިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމަ، މީގެ މާނައަކީ އަސްލު ތި ބޭފުޅުންނަށް މިހާރު އެނގިއްޖެ ގާނޫނާއި ޤާނޫނުއަސާސީއާ މިސާލަކަށް
ޚިލާފަށް ނެނގޭ ފީއެއްކަން. އެހެންވީމާ، މިހާރުން ފެށިގެން ތި ބޭފުޅުންގެ ޒިންމާއަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ
ގޮތުގައި ވާނެ އެ ބަދަލުކުރުން. އެއީ ތި ބޭފުޅުން ހަދާފައި އޮތް ގަވާއިދެއް. ތި މިނިސްޓްރީ ހިންގަވަން މިހާރު ތި
ތިބީ ތި ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، އެ އެނގުނު ދުވަހުން ފެށިގެން ބަދަލުކުރަންޖެހޭނެތާ. އެ ނުކޮށް އޮތް އޮތުން އެއީ
އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެކޭ އެއީ ޙަޤީޤަތުގައި.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އެއަށް އިތުރު ޖަވާބެއް...
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެއަށް އިތުރު އެއްޗެއް އަޅުގަނޑު، ދެން މިހެންހުރި ފީތަކާއި ގަވާއިދުތަކަކީ ޙަޤީޤަތުގައި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ލީގަލްސްއިން ވެސް އެ ވިދާޅުވިފަދައިން އެ ބޭފުޅުން އެ ޖޫރިމަނާއެއްގެ ގޮތުގައެއް ނޫން. ދެން، މިހެން ޒަމާންތަކެއް
ވެއްޖެ މިހެން އޮންނަތާ. ދެން، އަދި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މިތަނުން މި ގަވާއިދެއް ވެސް އެއްވެސްކަމެއް މި ކުރަނީ
ހަމަ އޭ.ޖީގެ ވެސް ލަފައާއެއްކޮށް. ދެން، ތި މައްސަލަ އުޅޭ ކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން މެންބަރަށް ތީތި ހަމަ
ސާފުކޮށްދޭން. އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ލީގަލް ކައުންސިލުން އޭތި ސާފުކޮށްލާފައި ލިޔުމުން ހަމަ ޖަވާބެއްދެއްވާނަން
އިނގޭތޯ.
މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫން، އަޅުގަނޑު މައްސަލައަކީ އެއެއް ނޫން. މި އޭ.ޖީގައި ވެސް އަހަންޖެހޭ އެއްޗެއް ނޫނޭ. ތި ބޭފުޅުންނަށް
ސާފުކޮށް އެނގެއޭ އެބަ. މިއީ އެނގެން އޮތް ވާހަކައެކޭ، މިހާރުއްސުރެ ވެސް ބަދަލުކުރަޖެހޭނެއޭ އަޅުގަނޑުގެ
ޕޮއިންޓަކީ އެހެން ހުންނަ ކަންކަން. އެހެން ނުކުރަންޏާމު އެއީ މައްސަލައެއްތާ ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގުނީމަ. މިއީ
18

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އޭ.ޖީއަކަށް ލިޔެގެންކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. ރައީސް އޮފީހަށް ލިޔެގެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. މިއީ ކަނޑައެޅިގެން
ޤާނޫނުއަސާސީގައާއި ގާނޫނުގައި ލިޔެފައި އިންދަ މިކަން ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިގެންދާތީވެ، ހަމަ މިހާރު ތި ބޭފުޅުން
އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެބަ ބުނަންޖެހޭ މާދަން ވެސް ބަދަލުކުރާނަމޭ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައ އިނގޭތޯ. އެއީ
ކަނޑައެޅިގެން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް، ގާނޫނާއި ޚިލާފަށް އިނީމަ އެހެން މި ދަންނަވަނީ ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް. އިތުރު ތާކަށް
ލިޔާކަށްނުޖެހޭ. ތި ބޭފުޅުން ހަމަ ޙައްލުކުރެވޭނެ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިނިސްޓްރީން.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން މި ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ލީގަލްއުން ވިދާޅުވަނީ އެއީ
ޖުރިމާނާ ފީއެއްގެ ގޮތުގައެއް ނޫނޭ. ދެން، މިއޮތް ހުރިހާ ދުވަސް އެގޮތަށް ނެގޭ ކަމަށް ވެއްޖިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ތި ވިދާޅުވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ލީގަލްއުން ވެސް އެކަން ސާފުކޮށްފައި، އަދި މިއިން އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދަކަށް ވެސް ބަދަލެއް
ގެންނައިރުގައި އެ ބަދަލުކޮށްފައި އޭ.ޖީ ހަމަ އޮޕީނިއަންއަށް އެބަ ފޮނުވަމޭ މި ހުރިހާ އެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، ތި
ދެންނެވި ގޮތަށް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ އެއްޗެއްވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިމީޑިއެޓްލީ ބަދަލުކުރާނަން އިނގޭތޯ.
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިހާދުއަށް.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުން. ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުން ވެސް
ވިދާޅުވެއްޖެ މި ސަރުކާރު ބަދަލުވުމަށްފަހުގައި ހުރިހާ ރިސޯޓުތަކަށް ގޮސް މުވައްޒަފުންގެ މި ކަންތައްތައް ބަލައި
ދިރާސާއެއް ކުރި ވާހަކަ. އަދި ދިރާސާއިން އެ އޮންނަ ރޭޝިއޯއަށްވުރެ ބޮޑުތަނުން ތަފާތުކޮށް ބައެއް ތަންތަނުގައި
19

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މީހުން ގެންގުޅޭ ވާހަކަ. އެއް ބޭފުޅަކު ވިދާޅުވެއްޖެ މި ކަންތައްތައް ބަލައި މޮނިޓަރކުރަން އޮންނަނީ ލޭބަރ
ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއޭ. ވަކި އޮތޯރިޓީއެއް އޮވެއޭ. އެ އޮތޯރިޓީން ރިސޯޓަކަށް ފިޔަވަޅު އަޅަން ނިންމާފައި ޓޫރިޒަމް
މިނިސްޓްރީއާ ހަވާލުކުރީމާ ކީއްވެގެންތޯއޭ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް އެ ރިސޯޓަކާ ދޭތެރޭގައި ފިޔަވަޅެއް ނޭޅި
ލަސްވަނީ؟ މިއަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް ދެވޭނެ އެއްވެސް ޖަވާބެއް އެބައޮތްތޯ މިވަގުތު. ނެތްކަމުގައި ވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑު
ޖެހިލާނަން ޖުރިމަނާ، ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވާ... އާދެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޖަވާބު ދެއްވުމަށް.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން މި ހެދުނު ސޭފްޓީ އެންޑް
ސެކިއުރިޓީ އޮޑިޓު 2019 ގައި އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެނަށް ފާހަގަކުރެވުނީ 16 ރިސޯޓް މި ދަންނަވާ މިންގަނޑަށް
ނުފެތޭ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ އެ ފަރާތްތަކަށް ތިން ފަހަރުމަތިން އިނގޭތޯ ރިމައިންޑަރ ދެވި، އެ ބޭފުޅުން މި
ކަންތައްތައް، ސޭފްޓީ އެންޑް ސެކިއުރިޓީ އޮޑިޓުގައި ރަނގަޅުކުރަންހުރި ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި
ޓައިމްލައިނެއް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އެ ބޭފުޅުން މި ކަންތައްތައް ވީހާ ވެސް އަވަހަކަށް ރަނގަޅުކުރުމަށްފަހު
މިނިސްޓްރީއަށް އެންގުމަށް އަނަގާފައި ވާނީ. އޭގެތެރެއިން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ހަމަ އެންމެ ރިސޯޓެއް
ފިޔަވައި، އެހެން ހުރިހާ ރިސޯޓުގައި އިނގޭތޯ. 15 ރިސޯޓުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާނީ މީގެ ޑީޓެއިލްސް ދެއްވާފަ.
މި ދެންނެވީ ޓައިމްލައިނާއި، ރަނގަޅުކުރަން، އިޞްލާޙުކުރަން ހުރި ކަންތައްތަކުގެ ޓައިމްލާއިނާ އެކީގައި އަދި ބައެއް
ކަންތައްތައް އިޞްލާޙުކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާނީ އަންގާފަ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތި ދެންނެވި ފަދައިން
އެލް.އާރް.އޭއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިނިސްޓްރީއަށް އެބައިންތޯ ފިޔަވަޅުއަޅަން ފޮނުވާފަ. އަޅުގަނޑު ސީދާ ޖެހޭނީ ތި
ބަލާލަން. އެލް.އާރް.އޭއިން ސީދާ ކޮން ސްޕެސިފިކް މައްސަލައެކޭ، އެބައޮތްތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާފަ. ހަމަ
މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން ހަމަ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާފައި، އެ މައްސަލައަކީ
ރިސޯޓަކާ މެދު ފިޔަވަޅުއަޅާށޭ ދަންނަވާފައި އިންކަމަށް ވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީގެ
ހައިސިއްޔަތުން ލިބޭ މެންޑޭޓުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅުއަޅަން އިނގޭތޯ، އަޅާނަން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު
20

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ސީދާ ސްޕެސިފިކަލީ ތި ދަންނަވާ އެލް.އާރް.އޭ ކޭސްއަކީ ކޮބައިކަން އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ބަލާލަން އެއީ ކޮން ކޭސްއެއްތޯ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިހާދު.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވަކި ރަށެއްގެ ނަން ދަންނަވާނުލީ ވެސް ތި ބޭފުޅުންނާ ހަމައަށް އޮންނާނީކީއެއް އެއް ރަށުގެ މައްސަލައެއް
ނޫންކަން އެނގޭތީ. ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ބިދޭސީން ގެންގުޅުމުގެ މައްސަލައިގައި ޝަންގްރިއްލާ ރިސޯޓު ޖުރިމާނާކޮށްފައި
އެކަން ތަންފީޛުކުރުމަށް ޓަކައި އެލް.އާރް.އޭއިން ވަނީ ފޮނުވާފަ. އެކަމެއް ނުހިނގާ. ދެން، އެހެންވީމާ، ސްޕެސިފިކް
ވީނޫންތޯ؟ ބައްލަވާލެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު. އެއްގޮތަކަށް ވެސް އެ ރިސޯޓާ ދޭތެރޭގައި ފިޔަވަޅެއް އަޅުވަން
ބޭނުންވެގެން ދައްކާ ވާހަކައެއް ނޫން. ޙައްލަށް އެދޭތީވެ، މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި އެލް.އާރް.އޭއިން ނިންމީމާ
ތަންފީޛީ އިދާރާތަކުން، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން އެކަމަށް ޙައްލެއް ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެނަށް ނުކުރެވެންޏާ
އެކަމެއް އޮންނާނީ ދެމި. ދެން، ދުވަހުން ދުވަހަށް މައްސަލަ ބޮޑުވަމުންދާނީ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ.
ރެންޓު ފައިން، މި ބޮޑުވަމުން އައިސް އެތަނަށް އިންވެސްޓްމެންޓަށްވުރެ ބޮޑުވަމުން ދެގުނަވަމުން، ތިންގުނަވަމުން،
ހަތަރުގުނަވަމުން އެބަދޭ ޖުރިމާނާ. ހަމަ ދުވާލަކު، އެ ކޮންމެ ދުވަހެއްގެ މައްޗަށް އެ ޖުރިމާނާވަމުން އެދަނީ.
ދާއިރުގައި މުޅި އިންވެސްޓްމަންޓަށްވުރެ ތިން ގުނަ، ހަތަރު ގުނަވަމުންދާއިރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއަށް
ޙައްލެއް ނުހޯދެނީ ކީއްވެގެންތޯއޭ. އެ ތި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުމުގައި އެބައޮތްތޯއޭ އެކަމަށް ހޯދޭނޭ ޙައްލެއް؟ އެ
؟
ޖުރިމާނާއަށް
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
21

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދުގައި އިންނަ % 0.5 އާ ގުޅިގެން، ފައިން
ޕަރސެންޓާ ގުޅިގެން މިހާރު މިނިސްޓްރީން ވަރަށް ބައިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވާފައި އެބަހުރި. އޭގެތެރެއިން
އަޅުގަނޑުމެން އިކޮނޮމިކް ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައިގެން އަދި އެހެން އިދާރާތަކަށް ވެސް ހުށަހަޅައިގެން އަޅުގަނޑުމެން
މިހާރު މި މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދަނީ އެ އަމައުންޓު ކުޑަކުރެވޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ގުޅުންހުރި ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ގަބޫލުކުރެވޭ ގަވާއިދުގައި އަދި ގާނޫނުގެ ތެރެއިން ވެސް ޙައްލުކުރަންޖެހޭ މައްސަލަތަކެއް
އެބަހުރި އެހެންނޫންތޯ؟ ސަރުކާރު މިއަދާ ހަމައަށް މި އައިރުގައި ދޮޅު އަހަރުވެގެން ދިޔައީ. މި އުޅެނީ
ރަނގަޅުކުރަންވެގެން. ގަވާއިދެއް ހަދައިގެން، ގަވާއިދެއްގެ ތެރެއިން ނަގަމުންދާ ޖުރިމާނާއަށް އިޞްލާޙެއް ގެނެސް
ނޫނީ ރައްޔިތުންނަށް، ނޫނީ ވިޔަފާރިވެރިންނަށް، ނޫނިއްޔާ މަސައްކަތްތެރިންނަށް ޙައްޤުތަކެއް ހޯދައިދޭން. އަދި ކިތައް
އަހަރު ނަގާނެތޯއޭ ތި ބޭފުޅުންނަށް މިފަދަ ކުދިކުދި ކަންތައްތައް ރިފޯމްކޮށްލައި މިނިސްޓްރީން ތެރެއިން ކުރަންޖެހޭ
ކަންތައްތައް ކުރަން. މިސާލަކަށް ޖުރިމާނާގެ ކަންތައްތަކުގައި ވެސް މި އަންނަ ޝަކުވާތަކަށް ހުއްޓުމެއް ގެނެސް
މަޤުޞަދަކީ ބޭނުމަކީ އިންޞާފު ހޯދައިދިނުން. ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ވެސް އިންސާފުލިބޭނެ؛ ދޮޅު އަހަރުވެގެން
ދިޔައީއޭ. އަދި ކިތައް ދޮޅު އަހަރު ފަހުންތޯއޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ހޯދަންޖެހޭ ގާނޫނީ އިމުގެ
ތެރެއިން ގަވާއިދުތަކުގެ ތެރެއިން ހޯދައިދޭންޖެހޭ ޙައްޤު ހޯދައިދެވޭނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ކުރީގައި މިނިސްޓްރީގެ އޮނިގަނޑު
ހެދިފައި އިންގޮތުންވެއްޖެ ކަމަށްވަންޏާމުން ސީދާ ފިޔަވަޅުއެޅޭނެ ކޮމިޓީއެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުއެޅޭނެ ވަކި ސެކްޝަނެއް
22

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ނޯވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްތައް ތަރުތީބުވެގެން މިހާރު ގެނެއްސަ އިންގޮތުގެ މައްޗައް ބަލާލާއިރު
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އިންނާނެ ސީދާ ވަކިން ލީގަލް ސެކްޝަންގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅުއަޅާ ސެކްޝަނެއް ވަކިން
ނަގާފަ. މި ފިޔަވަޅުއަޅާ ސެކްޝަން ނެގުމުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ ތި ދެންނެވި ގޮތަށް މައްސަލަހުރި
ފަރާތްތަކާމެދު އެ ކަންތައްތައް ބެލުމަށްފަހު ސީދާ ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިނިސްޓްރީގެ
ކަންތައްތައް ތަރުތީބުކޮށްލުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަކިން ހަދާފައި އިން ސެކްޝަނެއް. ދެން، އެ
ސެކްޝަންގެ މިހާރު ވެސް އެކިއެކި މަސައްކަތް އެބަދޭ ހަމަ. މިހާތަނަށް މިނިސްޓްރީގެ ވާހަކައަކީ އެންގުންތަކަށް
ބޯނުލަބާ ހުރި ރިސޯޓުތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމާ، މި ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް އެބަ ކުރިއަށްދޭ. ދެން، ތި ދެންނެވި
ފަދައިން، ކުރީގައި ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. ހަމަ ނެތް އެއްވެސް ވަރަކަށް މި ކަމަކަށް އެޑްރެސްކުރެވިފަ. ނުވަތަ މި
ކަމަކަށް ވިސްނާފައި ވެސް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އޮނިގަނޑު ހެދިގެން އައިގޮތަށް
ބަލާއިރު، މި ގޮތަށް ކަންތައްތައް ތަރުތީބުވެގެން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ކުރިއަށް އޮތްތާނގައި ދާނެ. އަދި ހަމަ އެއާއެކި
ފިޔަވަޅުއަޅަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމުގެ ފަރާތުން ފިޔަވަޅު ވެސް އެޅިގެންދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލަކީ ކިހާ ދުވަހެއް ނަގާނެތޯ އެއަށް. އެއަށް ޖަވާބެއް ދެއްވަބައްލަވާ!
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން، މި ދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރު އައިފަހުން އަޅުގަނޑުމެން
އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް ކުރަންފެށި މަސައްކަތަކީ މިއީ ހަމަ ގަވާއިދުތަކަށް އިޞްލާޙު ގެނައުން. މިދިޔަ އަހަރުތެރޭގައި
ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބެލީ އަހަރު ނިމެންވާއިރަށް އެކަން ނިންމާލެވޭނެތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ނުވެ މިދިޔައީ. ދެން، މި
އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް އަމާޒު ހިފާފައިހުރީ ފެށިއިރުގައި ހަމަ މީތި، ގަވާއިދުތައް އެއްކޮށް ނިންމަން.
އެހެންމަވެސް، އަހަރު އަހަރު ފެށުނުގޮތަށް ހަމަ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ އެއްކޮށް މި ދިޔައީ މި ހަމަ ކޮވިޑުގެ ޙާލަތާ
ގުޅިގެން ވަރަށް އެހެން ކަހަލަ ދަނޑިވަޅަކަށް ހަމަ މި ދިޔައީ ވެއްޓިގެން. އެހެންނަމަވެސް، މިވަގުތުގައި ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ވާނެ ހަމަ ގިނަ ގަވާއިދުތަކަށް ހަމަ މަސައްކަތްކޮށް އަދި އެއާ އެއްކޮށް، ހަމަ ބައެއް ގަވާއިދުތައް
ނިމި މިހާރު ވާނީ ޕަބްލިޝްވެސް ކޮށްފަ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ދެން ދޮޅު އަހަރެއް ނުނަގާނެ އިނގޭތޯ މި ހުރިހާ
އެއްޗެއް ނިންމާލާކަން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް.
23

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖަށް.
ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުން. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ފާހަގަވި
ނުކުތާއެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ލީޑަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡިމް ފާހަގަކުރީ. ޖުމުލަގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑަށް
ފާހަގަކުރެވެނީ ހަމަ ގަވާއިދުތައް ބަލާއިރުގައ ޖުރިމާނާ މި ނަގަނީ ގާނޫނުގައި ބުނެފައި އިން އިމުގެ ތެރެއިންނޭ.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡިމް އެ ފާހަގަކުރި ޙިއްސާ ބަދަލުކުރުމުގެ
ކަންތަކާއި އަދި އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑަށް އެބަ ފާހަގަވޭ ރިސޯޓުތަކުގެ ބިމު ކުލި މި ނަގާ އުސޫލު، މި ދެ ކަންތައް
އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން. މި ކިހިނެއްތޯ މި ބިމު ކުލީގެ ކަންތައް މި ކަނޑަ އަޅާފައި މި އޮންނަނީ. އެއީ
ގާނޫނުގައި ސީދާ އަދަދުތަކެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. އެ ދެ ކަންތައް ސާފުކޮށްލަންވެގެން. ދެން،
އަޅުގަނޑުގެ އަދި އެހެން ކަމެއް ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. އެއީ ތިމާވެށްޓާ ގުޅިގެން އެބަ ޖުރިމާނާކުރޭ ތިމާވެށްޓަށް
ގެއްލުން ލިބުނީމަ 5 މިލިއަން ޑޮލަރާ ހަމައިން ޖުރިމާނާކުރުން ގަވާއިދުގައި އެބައޮތް. އެއީ ދެން ގާނޫނުން ހަމަ
ބާރުދީގެން ކަނޑައަޅާފައި ހުރި އަދަދެއްކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ. އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، މި 5
މިލިއަން ޑޮލަރު ޖުރިމާނާކުރެވިދާނެ ކަމަށް، ބޮޑުވެގެން ކުރެވިދާނެ ކަމަށް އޮތްއިރުގައި އެންމެ ބޮޑުކޮށް މިހާތަނަށް
ޖުރިމާނާކޮށްފައި އިން އަދަދަކީ ކޮބައިތޯއޭ. މި 5 މިލިއަން ޑޮލަރު މިގޮތަށް ޖަހާފައި ހުންނާނީ ކޮންމެވެސް ސަބަބެއް
އޮތީމަހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނި. ކޮބައިތޯ އޭގެ ރޭންޖަކީ. އެންމެ ބޮޑުކޮށް ކުރި، މި އަދަދު ނުކުރާކަމުގައި ވަނީނަމަ،
މިހާހިސާބަށް ނުކުރާކަމުގައި ވަނީނަމަ މި އަދަދު ކަނޑައެޅިފައި އޮތުމުގެ ބޭނުމަކީ ކޮބައިތޯ. އެ ދެ ކަންތައް
އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ލީގަލް އޮފިސަރ އާމިނަތު ޝިއުނާ ބަޝީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
24

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރެންޓު އިޝޫގައި އެ އިންނަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދުގައި
ސެޕިއުލޭޓުކޮށްފަ. ގާނޫނުން ރެންޓު އެ އިންނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ހަދާފައި އިންނަ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައި
އިންނަ މިންވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ރެންޓު ނަގަމުންދަނީ. ދެން، ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައި އިންނަނީ 0.5% ން
ޖުރިމާނާކުރެވެމުންދާނެ ކަމަށް. ދެން، އެ މާއްދާ އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެގްރީމެންޓުތަކުގައި
ވެސް ހިމަނާފައި 0.5% ރެންޓު ނުދައްކައިފިނަމަ ޖުރިމާނާކުރެވެމުންދާނެ ކަމަށް. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ
އެންވަޔަރަންމެންޓު އިޝޫސް މިހާރު އެއީ މިނިސްޓްރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުރިއަށްދާ ކަންތައްތަކެއް ނޫން. އެ
ކަންތައްތައް އެންވަޔަރަންމެންޓު މިނިސްޓްރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުރިއަށްދަނީ. އެހެންވީމާ، މިނިސްޓްރީއަކުން މިހާރު
އެންވަޔަރަންމެންޓު ކަންކަމަކާ ފައިންކުރުމަށް މަސއްކަތެއްނުކުރައްވާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށްގެންދަވާ!
ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަމަ ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް. ތި ވިދާޅުވި އެންވަޔަރަންމެންޓު މިނިސްޓްރީގެ ދަށުންކަމަށް މިހާރު ކުރިއަށްދަނީ.
އެހެންނަމަވެސް، ޓޫރިޒަމްގެ އެއްވެސް ރިސޯޓެއް ޖުރިމާނާކޮށްފިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ ޓޫރިޒަމް
މިނިސްޓްރީއަށް އެނގޭނެ ކަމަށް. މި 5 މިލިއަން ޑޮލަރު މިހެން ހިމަނާފައި ހުރިއިރު ކޮބައިތޯ މިހާތަނަށް
އެންވަޔަރަންމެންޓު އިޝޫއެއްގައި އެންމެ ބޮޑު އަދަދަކަށް ޖުރިމާނާކޮށްފައި އޮތް އަދަދަކީ ކޮބައިތޯ. އެ ސުވާލު
ސާފުކޮށްލަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހިމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ސީދާ އެގްޒެކްޓްލީ ތި ދެންނެވި މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން
ލިޔުމުން ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރާނަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސީދާ އެގްޒެކްޓްލީ މިވަގުތު އެ ބްރޭކް ޑައުންސް ނެތީ.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ޙިއްސާކުރާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
25

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން މުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް
ނަޞީރު.
މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރި އިބްރާހީމް ނަޞީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ވަޑައިގެންނެވި އެންމެ
ބޭފުޅުންނަށް ވެސް. މިއަދުގެ މި ބައްދަލުވުމަކީ ޙަޤީޤަތުގައި މި ކޮމިޓީން ފާހަގަކުރައްވާފައި އެބައިން ޖުރިމާނާތަކާ
ބެހޭގޮތުން ކުރިއަށްދާ ބައްދަލުވުމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އެބަ މި ނިއު
ނޯމަލްއެއްގައި އިނގޭތޯ، ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިހުރި މަޢުލޫމާތުތައް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން ކޮމިޓީއަށް
ޙިއްސާކުރައްވަން. އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމު މިދަނީ ނިއު ނޯމަލްއެއްގައި ޓޫރިޒަމަށް މި ޤައުމު ހުޅުވާލަން.
ހުޅުވާލަންދާއިރު ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ނެރުއްވާފައި ވެއްޖެ ގައިޑްލައިނެއް. އަދި ޓޫރިސްޓުން ވެސް
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތްތަކެއް ވެސް ވެއްޖެ ނެރުއްވާފަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެނަށް ލިބޭ އެއްޝަކުވާއަކީ،
އަޅުގަނޑުމެންގެ ދޮރާށިތަކާ ހަމައަށް މި ގެސްޓުން ގެންނަން ތިބި ބަޔަކީ ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުން. ފްލައިޓުތައް
އޮޕަރޭޓްކުރާ ރާއްޖޭގައި ތިބި ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުން. ޚާއްޞަކޮށް ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ގިނަ ފަރާތްތައް ޙަރަކާތްތެރިވަނީ.
މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޫސްތަކުން ފެންނަމުން މިދަނީ ވަރަށް ގިނަ ފްލައިޓުތަކުން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލަފާކުރެވޭ
ގޮތުގައި ބާވީހަކަށް އެކި އެއަރލައިނަކުން މަޢުލޫމާތުތައް ކުށަކަށްނުވާނަމަ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ޙިއްސާ ވެސް
ކޮށްލެއްވުން އެދެން. ވަރަށް ގިނަ ފްލައިޓުތަކަކުން ވެއްޖެއޭ މިކޮޅަށް ދަތުރުކުރާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން ދެއްވާފަ. މި
ދޮރާށިތަކާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން ގެސްޓުން ގެންނައިރުގައި ކިހާވަރަކަށް މި ދެންނެވީ ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުންނަށް ތި
ބޭފުޅުން އެ މަޢުލޫމާތު، ތި ބޭފުޅުންގެ ގައިޑްލައިން ޙިއްސާކޮށްފިންތޯ؟ އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ ހަމައެކަނި ތި
ބޭފުޅުންގެ ވެބްސައިޓްގައި މި ގައިޑްލައިނޭ ކިޔާފައި އިޢުލާނުކޮށްލުމަކުން ފުދޭނެހެންނެއް. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތި
ބޭފުޅުންގެ އަތުގައި އޮންނާނެކަންނޭނގެ ރަޖިސްޓްރީއާއި، މި ހުރިހާ އެއްޗެއް ވެސް ރާއްޖޭގައި ކޮން ބައެއްކަން
ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުންނަކީ، ކޮން ބައެއްކަން ފްލައިޓު އޮޕަރޭޓުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުންނަށް ކިހާވަރަކަށް
މަޢުލޫމާތު ޙިއްސާކޮށްލެވިއްޖެތޯއޭ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ އެއް ސުވާލު އިނގޭތޯ. އަނެއް ސުވާލަކީ، ވަޒީފާ ގެއްލިފައިވާ
ފަރާތްތަކަށް އެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި މިނިސްޓަރ ވަރަށް ފުރިހަމައަށް، އެންމެފަހުން ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގައި އޮތް
ބައްދަލުމުގައި މިނިސްޓަރ ވަރަށް ތަފުސީލުކޮށް ދަންނަވައިފިން. ގެއްލިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އެ ފުރުޞަތު
ހޯދައިދިނުމަށް ރިސޯޓުތަކުގެ މެނޭޖްމަންޓުގައި އެދޭނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މަޖުބޫރުނުކުރެވޭނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު
26

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ވެސް ގަބޫލުކުރަން މި ޙާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަޖުބޫރުކޮށްފިއްޔާމު ހަމަ ބައެއް ރިސޯޓުތަކެއް ނުހުޅުވޭނެ. ދިވެހިން
ހޯދަން ވެސް އުނދަގޫވެދާނެ. ނޫނިއްޔާމު އެ ރިސޯޓުތައް ހިންގުމަށް އުނދަގޫވެދާނެ މެނޭޖްމަންޓަށް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން، އެހެންނަމަވެސް، ކިހާވަރަކަށް އެ ކަންކަން އެބަ ކުރިއަށްދޭތޯ؟ ދިވެހިންނަށް އެ ފުރުޞަތު
ހޯދައިދިނުމަށް ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަންތޯ؟ އަނެއް ސުވާލަކީ، ތިން ސުވާލު އިނގޭތޯ. އަނެއް ސުވާލަކީ، މ.އަތޮޅަށް،
މ.އަތޮޅަށް ތި ބޭފުޅުން ކަނޑައަޅާފައި އިން ބިމު ކުއްޔަކީ ކޮބައިތޯ؟ މި ދެންނެވީ ހެކްޓަރަކަށް ކިހާވަރެއްތޯ މިހާރު
ނަންގަވަނީ؟ ކިތައް ލައްކަ ޑޮލަރުތޯ ހެކްޓަރަކަށް ތި ބޭފުޅުންނަށް ނަންގަވަނީ. މަޢުލޫމާތު މިވަގުތު ހާމަކުރެވެން
އޮތިއްޔާމު އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު މި ކޮމިޓީއަށް އެ ހާމަކުރެއްވުން. މިހެން މިދެންނެވީ، މ.އަތޮޅުގެ މިހާރު
ވެސް، ގަސްވެލި، ބޮޑުވެލި، މިދަންނަވާ ތިން؛ އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާގޮތުން ގަސްވެލި އިންނަނީ
ރިސޯޓެއް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ޓަކައި ދީފައި ތި މިނިސްޓްރީން. އެހެންނަމަވެސް، އެއާ ގުޅިފަވާ ތިން ރަށެއް، ބޮޑު މާ
ތިން ރަށެއް ވަނީ އެއް ރަށެއްގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައި ދީފަ. 16 އަހަރު ވީ އެ ރަށް ތަރައްޤީކުރުމަށް ޓަކައި އެ
ފަރާތަށް ދީފައި އޮންނަތާ. އަދި ގާތްގަނޑަކަށް އެރަށުގެ ތެރޭގައި ހަދާލި މަގެއް ފިޔަވާ، އިތުރުތަނެއް ހެދި ވާހަކައެއް
އަޅުގަނޑަކަށް މަޢުލޫމާތެއް ނުލިބޭ. ސާމްޕަލް ގެއެއް އަޅާފައި ހުރި ވާހަކަ ޚަބަރު ލިބޭ. މ.އަތޮޅުގައި، ޚާއްސަކޮށް
މ.އަތޮޅުގައި ވަރަށް ގިނަ ޓޫރިޒަމް ދާއިރާގަ މަސައްކަތްކުރާ ކުދިން، އެ ކުދިންނަށް އެ ފުރުޞަތު ވަނީ، ވަޒީފާގެ
ފުރުޞަތު ވަނީ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ގެއްލިފަ. އަދި ހަމަ އެއާއެއްކޮށް އުތުރު ބޮޑުވެލި، އުތުރު ބޮޑުވެލި ވެސް
ރައީސް ޔާމިން ސަރުކާރުގައި ވަނީ ކޮންމެވެސް ބަޔަކާ ޙަވާލުކުރެވިފަ. މިހާރު ތިބޭފުޅުން އެ ރަށުގައި މައްސަލަތަކެއް
އުޅޭތީ، އޭ.ސީ.ސީގައި މައްސަލަ އުޅޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ޚަބަރު ލިބިފައި އެބައޮތް. އެހެންވީމަ، އެކަންކަން ކިހާ
ވަރަކަށް ބެލިފައިވޭތޯ؟ މިދެންނެވީ މ.އަތޮޅުގައި މަސައްކަތްކުރަން ތިބި ޒުވާނުންނަށް އެ ފުރުޞަތުތައް ގެއްލިގެން
ދާތީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ، މިނިސްޓްރީގެ ޢަމަލުކުރަމުންދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ނެގޭ ޖުރިމާނާތަކާ ގުޅޭ މައްސަލަ.
ދެން، އެ ކުރެއްވި ސުވާލުތަކަށް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ދެވެންހުރި މިންވަރަކަށް ޖަވާބު ދެއްވިއްޔާ ރަނގަޅު.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
27

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ގަވާއިދުގައި މިހިރަ ޖުރިމާނާތަކަށް ތައްޔާރުވެގެން. ދެން،
ތިން ސުވާލަކީ ވެސް އެއާ ނުގުޅޭ އެއްޗެއްވީމަ، ސީދާ އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަން ދަތި. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެވެސް
އެއްޗެއް ދެންނެވޭތޯ އަޅުގަނޑު ބަލާނަން. ދެން، ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުންގެ ކަންތަކުގައި ގައިޑްލައިން ހަދާފަ
އަޅުގަނޑުމެން ވާނެ. ހަމަ ގައިޑްލައިން ވެސް ތައްޔާރުކޮށްފައި އޮތީ މިހާތަނަށް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން އެ ހިންގި
އެންމެ ބޮޑު މަޝްވަރާ ކޮށްފައި، ހުރިހާ އިންޑަސްޓްރީގެ ސްޓޭކް ހޯލްޑަރުންނާއެކު މަޝްވަރާކޮށްފައި ވަކިވަކި
ރިސޯޓުތަކަށް ވެސް ފޮނުވާ، އެ ބޭފުޅުންގެ ކޮމެންޓްސް ހޯދައި، އަދި ހެލްތް އެކްސްޕަރޓުންގެ ވެސް ހަމަ
ކޮމެންޓްސް އެއަށް ލައިގެން ގައިޑްލައިން ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ތައްޔާރުކުރީ. ދެން، ގައިޑްލައިން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު
ރިސޯޓުތަކަށް ފޮނުވާ؛ ޙަޤީޤަތުގައި ބޭރު ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުންނެއް ރާއްޖޭގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ
ބެލުމުގެ ދަށުގައެއް ނެތް. އެކަމަކު ރާއްޖޭގެ މިހުރި ޓެރެވެލް އެޖެންސީއާއި ރިސޯޓުތަކާއި، މިކަމާބެހޭ ގުޅުންހުރި
އެސޯސިއޭޝަންތަކަށް ވާނެ މީތި ޝެއަރކޮށްފަ. އަދި ހަމައެއާ އެއްކޮށް، ދިވެހިރާއްޖެ މާކެޓުކުރުމުގެ މެންޑޭޓު
ދެއްވާފައި އޮތް އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީން ވެސް ވަރަށް ބައިވަރު މަސައްކަތްތައް އެބަ ކުރައްވާ ބޭރު ޓުއަރ
އޮޕަރޭޓަރުންނާ މީތި ޙިއްސާކުރުމަށް. އަދި ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ވެސް ބޭރުގައި ހުރި އެކިއެކި އެމްބަސީތަކާ
އެއްކޮށް މިހާރު ވެސް ވެބިނަރތައް އެބަ ކުރިއަށް ގެންދޭ. ހަމަ އޭގެ ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުން ވެސް ރާއްޖެއަށް މި ހަމަ
ފްލައިޓު ޗާޓަރކޮށްގެން ގެންނަ ބޮޑެތި ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުންނާ އެއްކޮށް ވެސް މީތި އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން
ކިޔާލަދެން އެބަ. މިހާރުވެސް ހަމަ ވެބިނަރތައް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގައި ވެސް އަދި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީން ވެސް
އެބަ އެ މަސައްކަތް ކުރައްވާ. ދެން، ސްޓާފުންގެ ކަންތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިނިސްޓަރ ވެސް އޭރުގައި
ފާހަގަކުރެއްވިހެން އަޅުގަނޑުމެން މި ޙާލަތާ ގުޅިގެން ގިނަ ރިސޯޓުތަކުން އެބަހުރި ހަމަ ބައިވަރު ވަޒީފާތައް ގެއްލިފަ.
ހަމަ ގިނައީ ހަމަ ބޭރުމީހުންގެ ވަޒީފާތައް މިހުރީ. ހަމަ ބޮޑަށް ދިވެހިންނަށްވުރެ ބޭރުމީހުން ފޮނުވާލާފައި ހުރިކަން
ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެ އެއްޗެހިތައް އަލުން ރިފިލް ކުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މި
ބަލަނީ ބޮޑަށް ވެސް ދިވެހިން އެ މަޤާމުތަކަށް ގެނެވޭތޯ. އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު
ވެސް ކުރަން. ހަމަ މިދެންނެވީ އިއްޔެވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާނެ އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީއާ އެއްކޮށް ވެސް އެ
މަޝްވަރާ ކުރިއަށް ގެންގޮއްސަ. އަދި ސްޓާފް މި ޕެރިޓީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިސޯޓުތަކަށް އެ ޓައިމްލައިން
ދީގެން އިތުރަށް ރަނގަޅުކުރެވޭނީ ކޮން ކަމެއް ކޮށްގެންތޯ. އަދި އެކަން ކުރަން ރިސޯޓުތަކުން އެ ދަންނަވާ އެ
ސްކިލް ގެޕް، ރިސޯޓުތަކުން އެ ދަންނަވަނީ އެބައުޅޭއޭ. އެކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ގޮތުން
ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓްރީއާ އެއްކޮށް ވެސް އެބަ މަސައްކަތެއް ކުރަން މި ދާއިރާއިން އިތުރަށް ދިވެހިން
28

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ތަމްރީނުކޮށް އަދި އޭގެ އިތުރުން ވަކިވަކި ސްޕެސިފިކް ޖޮބުތަކެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލަން ސީދާ
ދިވެހިންނަށް ޚާއްސަ ކުރެވޭނެ. އެ ކޮންމެ ކޮންމެ ވަޒީފާއެއް އަޅުގަނޑުމެން ނުވިސް ނަން ބޭރުމީހުންނަށް ހަމަ
ދޫކޮށްލާފައި ބާއްވާކަށް. އެ ސީދާ ހަމަ ދިވެހިންނަށް އަދާ ކުރެވޭ ވަޒީފާގެ ގޮތަށް ކަނޑައަޅަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން
އެބަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަން. ދެން، މ.އަތޮޅުގެ ތި ވަކި ރަށަކާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ސީދާ އެކަން
އޮތް ގޮތް ބަލާފައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަދި ކޮމިޓީއަށް ޙިއްސާކޮށްލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން، އަދި ތިންވަނަ ފުރުޞަތަކަށް ވެސް ދެ މެންބަރަކު އެދި ވަޑައިގެން އެބަ ތިއްބެވި. ދެވަނަ
ފުރުޞަތަށް އެންމެ މެންބަރަކު. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ މޫސާ ސިރާޖަށް ފުރުޞަތު އަރުވާފައި، ދެން އެއަށްފަހު،
އަޅުގަނޑު ތިންވަނަ ފުރުޞަތަށް އެދިފައި ތިބި ދެ ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އަރުވާލާފައި ދެން
އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ ނިމުމަކާ ހިސާބަށް ހިފަން ވެފައި މިހާރު މިއޮތީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖު.
ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ރިސޯޓު ބިމު ކުއްޔާ ގުޅޭގޮތުން ސުވާލެއް ކޮށްލަން ބޭނުންވާތީވެ.
މިހާރު މި ގަވާއިދުގައި މި އޮތީ، އަކަ މީޓަރަށް ބަލާފައި ކުލި ކަނޑައަޅާ ވާހަކަ. ދެން، ދެންމެ ފާހަގަކުރައްވައިފި
ޖުރިމާނާތަކާ އެއްޗެހި ރިވިއުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކެއް ވެސް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ކުރަމުންދާކަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ
ވަރަށް ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމެއް، މި ރިވިއު ކުރާއިރުގައި މިހާރު މިއޮތް ގޮތުން ވެއްޖިއްޔާ ލ.އަތޮޅުން ނަގާ
ކުއްޔެ ކޭ، ވެލާނާ އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓުން ބުޑުގައި އޮންނަ ރިސޯޓުން ނަގާ ކުއްޔެކޭ ހަމަ އެއްވަރެއް މިވަނީ.
ރިވިއު ކުރާ އިރުގައި އެއްވެސްކަހަލަ ލުޔެއް އެއަރޕޯޓުތަކާ ދުރުގައި، ޚާއްސަކޮށް އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓުތައް
ނުހުންނަ ސަރަޙައްދުތަކުގައި ލުޔެއް ދިނުމުގެ ވިސްނުން އެބަހުރިތޯއޭ؟ އެ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުން
އަޅުގަނޑުމެން އަތޮޅުތަކުގައި ވެސް ރިސޯޓުތައް އޮންނަން. އެހެންނަމަވެސް، އިންވެސްޓަރެއް އެއަރޕޯޓު ބުޑުން ލިބޭ
ކުއްޔާއި އެއަރޕޯޓު ނޯންނަތަނުން ލިބޭ ކުއްޔާ އެއްވަރު ވީމައެއް ނުއެއް ދޭ. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ލުޔެއް ދިނުމުގެ
އެއްވެސް ވިސްނުމެއް އެބަހުރިތޯ ރިވިއުވެގެންދާއިރުގައި؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
29

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އާދެ! މިނިސްޓްރީން ޖަވާބުދެއްވަވާ.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތި ދެންނެވިގޮތަށް އަޅުގަޑުމެން މި މަސައްކަތް ކުރާއިރު މި ބަލަނީ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި ޓޫރިޒަމް މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި، ފަންސާސް އަހަރާ ގާތް ކުރަން
އައިއިރުގައި މިއޮތީ ހަމަ ތަރައްޤީވެފައި ވަކި ހިސާބެއްގައި. އެއީ މާލެއަތޮޅާއި، އަރިއަތޮޅާއި، ބ.އަތޮޅުގައި. ދެކުނަށް
ބަލާލިޔަސް، އުތުރަށް ބަލާލިޔަސް ވަރަށް މަދުން ރިސޯޓުތައް މިހިރީ. ޚާއްސަކޮށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން
ހަމަ ރަނގަޅު އެއަރޕޯޓުތައް އުތުރުގައި ވެސް އޮވެފައި، ހދ.އަތޮޅުގައި ވެސް ނެތް ހަމަ ތަރައްޤީވެފަ. ދެން، ގިނަ
އެއަރލައިންތަކުން އެބަ ބޭނުންވޭ ހަމަ، މިސާލަކަށް ހަނިމާދޫ އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓު ވެސް ފަށައިގެން،
އެހެންނަމަވެސް، އެތާނގެ ބެޑު ކެޕޭސިޓީ އެއްވެސްވަރަކަށް ޑިވެލޮޕްވެފައެއް ނެތް. ދެން، މިނިސްޓްރީއަށް
ފާހަގަކުރެވެނީ، ހަމަ ތިދެންނެވިހެން ބިމު ކުލި ހަމަ މާލެއަތޮޅެކޭ އެއް ރޭންޖެއްގައި ހުރީމަ އެ ހުރި ދަތިތައް
އެބަހުއްޓޭ. ރާއްޖެއަށް އަންނަ ގިނަ ފްލައިޓުތައް އޯލްމޮސްޓު % 99 މި އަންނަނީ ވެލާނާ އިންޓަރނޭޝަނަލް
އެއަރޕޯޓަށް. އައިއްސަ ހަމަ ގިނަ ޓޫރިސްޓުންނަށް މިވާގޮތަކީ، އެ ބޭފުޅުން ޤައުމުން ރާއްޖެއަށް އަންނަން ނަގާ
ފީއަށްވުރެ ވެސް ބޮޑު ފީއެއް އެބަދޭ އެތެރޭގެ އުދުހުންތަކަށް ވެސް. މިއީވެސް ހުރި ހަމަ އިތުރު ޚަރަދުތައް.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ރިވިއު ކުރާއިރު ހަމަ ވިސްނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ފާހަގަކުރެއްވިގޮތަށް އެހެން
ދިމަދިމާލުގައި ޓޫރިޒަމް އިތުރަށް ފައްކާކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮން ގޮތަކުންތޯ ފީތަކުން އެ ލުޔެއް ދެވޭނީ؟
އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކޮންސިޑަރކޮށްގެން މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ތިންވަނަ ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައި ތިބި، ވީހާވެސް ކުރުކޮށް ގެންދެވުން އެދެން.
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިލްއަށް އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު، ތި ބޭފުޅުން ތި ފާހަގަކުރައްވަނީ ޖުރިމާނާއާއި، ގަވައިދާ. ގަވާއިދާ ޚިލާފު
ނޫނީ ދައްކަންޖެހޭ ޖުރިމާނާއެއް މިނިސްޓްރީއަށް ނުދައްކައިގެން މި ކޮވިޑު އައުމުގެ ކުރިއާ ހަމައަށް ކިތައް ރިސޯޓުތޯ
30

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އޮޕަރޭޝަން ހުއްޓިފައި އޮތީ؟ އެ ސާފު ކޮށްލެވިދާނެތޯ؟ ކިތައް ރިސޯޓުތޯ ނޫނީ ކިތައް ޓޫރިސްޓު ހޮޓާތޯ؟ ނޫނީ
ކިތައް ޓޫރިޒަމްއާ ؛ ޓޫރިސްޓު ފެސިލިޓީސްތައް ޚާއްސަކޮށް. އެ ރިސޯޓެއް ވިޔަސް، ގެސްޓު ހައުސްއެއް ވިޔަސް،
ނޫނީ ސަފާރީއެއް ވިޔަސް ހުއްޓިފައި އޮތީ ކޮންކޮން، ކިހާވަރަކަށްތޯ ސާފުކޮށްލެވިދާނެތޯ؟ ކޮވިޑު އައުމުގެ ކުރިއާ
ހިސާބަށް އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ކޮލިޓީ އޮޑިޓިންގ އޮފިސަރ ފާޠިމަތު ޒައިނާ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮވިޑުގެ ކުރިން 12 ރިސޯޓެއް ބަންދު ކޮށްފައި ވާނީ. ދެން، އިތުރު ތަންތަނުގެ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން ހޯދާލާފައި
އެ މަޢުލޫމާތު ދެވެން އަންނަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވީހާވެސް ކުރުކޮށްލައްވައްޗޭ އިނގޭތޯ. ކުރިއަށް ގެންދަވާ!
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
12 ރިސޯޓު ހުއްޓާލެވިފައޭ ވިދާޅުވީމަ، ރާއްޖޭގެ އިޤުތިޞާދަށް ހާދަ ބޮޑު އެއްޗެކޭ ތިބޭފުޅުން ތި؛ ކިހިނެއް ގަވާއިދާ
ޚިލާފުވެގެންތޯ؟ ނޫނިއްޔާ ޖުރިމާނާ ނުދައްކައިގެންތޯއޭ؟ ކިހިނެއްތޯ؟ އޯކޭ، އެ ތަފުސީލު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް
؟
ދެއްވިދާނެތޯ
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ ސީދާ ޖޫރިމަނާ ނުދައްކައިގެން ކަމެއް. އެކިއެކި
ސަބަބުތަކާ ހުރެ އެބަހުރި ހުއްޓިފައި އިނގޭތޯ. އެއީ ހަމަ ވެދާނެ މެނޭޖްމަންޓު ސައިޑުން ވެސް ހުރި މައްސަލަތަކާ
ގުޅިގެން. އެކިއެކި ހަމަ ގިނަ ސަބަބުތަކާ ހެދި، ދެން ތި ޑީޓެއިލްސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖެހޭނީ ސީދާ ހަމަ ބަލާލާފައި
31

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަދި ކޮމިޓީއަށް ވެސް ޙިއްސާކޮށްލަން. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ސީދާ ނުދެންނެވޭނެ ޖޫރިމަނާގެ
ސަބަބާ ހުރެއޭ ހުއްޓިފައި އޮތީ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފަހު ފުރުޞަތު އިނގޭތޯ.
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާދެ! ކިހާދުވަހެއްގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަށް އެ މަޢުލޫމާތު ލިބިދާނެތޯ ؟ ވަރަށް، އަޅުގަނޑުމެން
އަސްލު ވަރަށް ބޭނުން އެ މަޢުލޫމާތު ކޮމިޓީއަށް އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން.
ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ ފޮރް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަސްއަދު ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނަން ހަމަ މާދަމާ އެ މަޢުލޫމާތު
ޙިއްސާކޮށްލެވޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިކްރާމަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެއްޖެ ސެކިއުރިޓީ އޮޑިޓު ހެދި ވާހަކަ 16 ރިސޯޓެއްގައި. ދެން، އަދި
އަޅުގަނޑަށް މިދިޔަ އަހަރު ތެރޭގައި މިނިސްޓަރާ ވެސް ބައްދަލުވި. މިނިސްޓަރގެ ވާހަކަފުޅުތައް ވަރަށް ރަނގަޅު
އިނގޭތޯ. ވަރަށް އެނަރޖީ ލިބޭ. ވަރަށް ހިތްވަރު ލިބޭ އިނގޭތޯ ވާހަކަފުޅުތަކުން. ދެން، އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް
ފާހަގަކުރެވުނީ، ތި ބޭފުޅުން މިސާލަކަށް ޖުރިމާނާގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަން ވެގެން މިއުޅުނީ އިނގޭތޯ
32

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ގަވާއިދުތަކުން. ދެން، ޖުރިމާނާއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު މިސާލަކަށް ޕާސްޓު ރިކޯޑްސްގެ ވާހަކަ ދެއްކީމައެއް އެއަކަށް
ޖަވާބެއް ތި ބޭފުޅުންނަކަށް ނުދެވުނު. ދެން، ޙަޤީޤަތުގައި ތި ބޭފުޅުން ވެސް، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިނިސްޓަރ ވެސް
ތަންކޮޅެއް ތައްޔާރުވެލައްވައިގެންހެން އިނގޭތޯ ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވާއިރު ފޮނުއްވަން ވާނީ އިނގޭތޯ. ދެން، ސެކިއުރިޓީ
އޮޑިޓަށް ފަހުގައި އެއާ ގުޅިގެން މިސާލަކަށް މި ގަވާއިދު ތެރެއިން ޖޫރިމަނާ، މިކަހަލަ އެއްވެސް މަޢުލޫމަތެއް
ތިބޭފުޅުންނަށް ދެއްވިދާނެތޯއޭ؟ މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިނިސްޓްރީ ބޭފުޅުން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ސޭފްޓީ އެންޑް ސެކިއުރިޓީ އޮޑިޓުގައި އަޅުގަނޑުމެން މުޅި ޖުމުލަ
އިނގޭތޯ، މުޅި ޖުމުލަ އަޅުގަނޑުމެން އިންސްޕެކްޓު ކޮށްފައިވާނީ 1060 ޓޫރިސްޓު އެސްޓެބްލިޝްމަންޓްސް އިނގޭތޯ.
16 އެއް ނޫން. ތި ދެންނެވި 16، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ހެދި އިންސްޕެކްޝަންގައި އެންމެ އެވްރެޖަށްވުރެ ބިލޯގައި
ހުރި 16 ތަންތަން. މި ދެންނެވީ އެންމެ ބޮޑަށް އިޞްލާޙުކުރަން ޖެހޭ 16 ރިސޯޓުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން ތިން
ކެޓެގަރީއެއް އިނގޭތޯ މި ފާހަގަކުރީ. އެއީ އެބަވް އެވްރެޖާއި، އެވްރެޖާއި، ބިލޯއާ އިނގޭތޯ. އޭގެތެރެއިން
އަޅުގަނޑުމެން ބިލޯގައި މި އިނީ 16 ތަން އިނގޭތޯ. 16 ތަނަކީ މިއީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ކަންތައްތައް
އިޞްލާޙުކުރަން ހުރި ތަންތަން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރިޕޯޓުތަކުން ދެއްކީ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން މި ދެންނެވި 16 ތަނަށް ވާނެ އެ ބޭފުޅުން އެ ރަނގަޅު ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިކަން އެއީ
އަދި ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ އިންސްޕެކްޝަން ޓީމާއި، އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ފަޔަރ އެންޑް ރެސްކިއު ޓީމާއި،
އެޗް.ޕީ.އޭގެ ބޭފުޅުން ދެއްވާފައި އިން، އެ ބޭފުޅުންގެ ރެކޮމެންޑޭޝަނާއި، އެ ބޭފުޅުންގެ ގައިޑްލައިނާ އެއްގޮތަށް
ކަންތައްތައް އިޞްލާޙުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ ލިޔުމުން އެ ބޭފުޅުންނަށް މި 16 ރިސޯޓަށް ދެއްވާފަ. ހަމަ
އެއާއެކީގައި ޓައިމްލައިން މެދުވެރިކޮށް، ޓައިމްލައިނަކަށް ކަންތައްތައް ނިންމުމަށް އެދި އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ އެ
ބޭފުޅުންނަށް ހުށަހަޅާފަ. އޭގެތެރެއިން މި ދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި އިނީ 15 ރިސޯޓަކުން، ދެން، 1
ރިސޯޓު ފިޔަވާ އިނގޭތޯ. 1 ރިސޯޓު ފިޔަވާ އެހެން ހުރިހާ ތަނަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިދިޔަ މަހުގެ ނަވާވީސްހާތާ
އިނގޭތޯ. ނަވާވީސްހާ ތާނގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިދެންނެވި ފަހު ރިސޯޓުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް
33

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ޝެއަރ ކޮށްލާފާ ވާނެ. ތި ދެންނެވިފަދައިން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި 16 ރިސޯޓު ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ލިޔުމުން
ހުށަހަޅާފައި ހުރި ތަންތަނުގެ ތެރެއިން މި ކަންތައްތައް އިޞްލާޙުނުކޮށް، ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންގުންތަކަށް
އިޖާބަ ނުދޭ ތަންތަނަށް އަޅުގަނޑުމެންވާނީ މިހާރު ހަމަ މީޓިންގ މެދުވެރިކޮށް ވާހަކަ ދައްކާފައި، އެ ބޭފުޅުންނަށް
ފިޔަވަޅު އެޅޭނެކަމާއި، އަދި ހަމަ އެއާއެކީ މިނިސްޓްރީގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ، އެ ކަންތައްތައް
އިޞްލާޙުކުރުމަށް ޓަކައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ޓަކައި މި ދެންނެވި ސެކްޝަނަށް؛ ކޮލިޓީ
އެޝުއަރަންސް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ފަރާތުން ވާނި ލިޔުމުން އެންގިފަ. އަދި އޭގެ މަރުޙަލާތައް މި ކުރިއަށް ދަނީ. އެ
ބޭފުޅުންނަށް އެޅޭނީ ކޮން ފިޔަވަޅުތަކެއްތޯ، ޖޫރިމަނާތަކެއްތޯ ބެލެމުން މިދަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިހާދަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ފެންނަ އަދި އަޑު އިވޭގޮތަށް ބަލާއިރުގައި ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތެއް ރީފޯރމް ކުރުމަށް
ޓަކައި ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން އެބަ ކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، މުއްދަތު ދިގުލައިގެން ގޮސް، ދޮޅުއަހަރު ވެގެން މި
ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އަދިވެސް އަޅުގަނޑު ޕުޝް ކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ކިހާދުވަހެއްގެތެރޭ، ދޮޅުއަހަރު؛ ދެން، އިތުރަށް
ދޮޅުއަހަރެއް ނުވާނެއޭ ވިދާޅުވީމަ. ވާހަކައަކީ ޓާރގެޓެޑު ޓައިމްލައިނެއް އެބައޮތްތޯއޭ އެކަހަލަ ގޮތަކަށް މަސައްކަތް
ކުރައްވާ ގޮތަށް؛ ވާގޮތަކީ ބައިވަރު ރީޒަންސްތަކާ ހެދި މި ސުވާލު މިކުރަނީ. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ މިނިސްޓްރީން
ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން ދާކަން. އަދި ފާއިތުވެދިޔަ ތިރީސް، ސާޅީސް، ފަންސާސް އަހަރުގެ
ކަންތައްތަކެއް އިޞްލާޙުކުރަންކަން މަސައްކަތް ކުރަންޖެހިފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެއީކީ ވެސް ފަސޭހަ ކަމެއް
ނޫންކަން. އަޅުގަނޑު މަޢުޟޫން ބޭރު ސުވާލެއް، އެއީ ދެން އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. މަޢުޟޫން ބޭރު ސުވާލެއް ހަމަ
ދަންނަވާލަން. އައްޑޫ ހެރެތެރެ ބަންދުކުރި ވާހަކަ މިނިސްޓްރީއަށް؛ ބަންދުކުރަން އުޅޭ ވާހަކަ ދެންނެވީމަ ވިދާޅުވީ
ބަންދެއް ނުކުރެއޭ. އެކަމަކު ބަންދުކޮށްފި. އެއަކަށް ޙައްލެއް ނުލިބޭ. މިހާރު އަނެއްކާ އެބަ ޚަބަރު ލިބޭ އައްޑޫ
ޝަންގްރިއްލާ، އެއީ ސަރުކާރުގެ 30% ޙިއްސާ އޮންނަ ރިސޯޓެއް، ބަންދުކުރަން އުޅޭ ވާހަކަ. މިއީ އަދި މި
ޖުރިމާނާ ކުރުމަށްވުރެ މާ ބޮޑު މައްސަލައެއް. އައްޑޫގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުން ޖުރިމާނާ ވަމުން އެދަނީ. އެއީ އެތާ
ހިނގަހިނގާ އިން ހަމައެކަނި ދެ ރިސޯޓު ބަންދުވީމަ ހުރިހާ ރައްޔިތުން މިވަނީ ޖުރިމާނާ. އެއީ މި ގަވާއިދުގައި
34

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ލިޔެވިފައި ނެތަސް. އެހެންވީމާ، މިއަށް ވާހަކައަކީ މަޢުޟޫއިން ބޭރުން، ތިރީސް ތިންހާސް މީހުންގެ ޖުރިމާނާއެއް
އަންނަ އެއްޗަކަށް ވާތީވެ، އެކަމަށް ޙައްލެއް ބޭނުންވާތީ، މަޢުޟޫން ބޭރުން ވެސް އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އަޅުގަނޑާ
ދޭތެރޭ ފިޔަވަޅުފިޔަވަޅު އެޅުއްވި ކަމުގައިވިޔަސް މިވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އެކަމަކު ގުޅުންހުރި މިންވަރަކަށް ޖަވާބު ދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީ ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވަން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ސީނިއަރ ޕޮލިސީ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ފަރުހަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ތިދެންނެވި ޓައިމްލައިންގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ
ކަންތައްތައް އިޞްލާޙުކުރުމަށް ޓަކައި. އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ އަހަރުގެ ވޯލްޑް ޓޫރިޒަމް ޑޭ އިނގޭތޯ. 27
އޮކްޓޫބަރުން ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މަސައްކަތް ކުރަމުން އައީ މިއަހަރުގެ 1 މޭއާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ
ގިނަ ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކޮށް، އިޞްލާޙުކޮށް އަދި ހަމައެއާއިއެކީ މިދެންނެވި ގަވާއިދުތައް ޕަބްލިޝްކުރުމަށް
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެންމެން ވެގެން މަސައްކަތް ކުރީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ކޮވިޑު19-އާ ހެދި ހަމަ ގިނަ
ކަންތައްތައް ވަރަށް ބޮޑަށް ޑިލޭވެގެން ދިޔަ. އެކަމަކު ވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓީމްގެތެރެއިން ބައެއް ބޭފުޅުން ހަމަ
ހުއްޓުމެއް ނެތި މަސައްކަތް ކުރަމުން އައިސް، މިހާތަނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ، އެކިއެކި ގަވާއިދުތައް
ޕަބްލިޝް ކުރެވި، އަދި ހަމަ އެއާއެކީ މިވަގުތު ވެސް އެބަދޭ ބައެއް ގަވައިދުތައް އިޞްލާޙުތައް ހުށަހެޅުމުން. ދެން،
މިދެންނެވި ފަދައިން މި ޕްރޮސެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފުދޭވަރަކަށް ދިގުލައިގެން އެބަދޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން
ސްޓޭކް ހޯލްޑަރުންނާ މީޓުކޮށް، އެ ބޭފުޅުންގެ އިންޕުޓް މިއަށް ގެނެސް، އަދި މިހެން ގޮސް، އޭ.ޖީ އޮޕީނިއަންއާ،
މިހެންގޮސް މިގޮތަށް ބައިވަރު ޕްރޮސެސް މިއިންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވީހާވެސް އަވަހަކަށް މި ބަލަނީ މި
ޕްރޮސެސް؛ ޑިއު ޕްރޮސެސް ނިންމުމަށްފަހު، އަޅުގަނޑުމެން މި ގަވާއިދުތައް އިޞްލާޙުކުރެވި، ޕަބްލިޝް ކުރެވޭތޯ.
ސީދާ އެގްޒެކްޓު؛ މިއަހަރު ތެރޭ ނިމޭނެއޭ ނުވަތަ ދޮޅުއަހަރެއް ނުނަގާނެއޭ، އެގްޒެކްޓު ޑޭޓެއް އަޅުގަނޑަށް މިވަގުތު
ދަންނަވާކަށް ނެތިން. އެހެންނަ މަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓާގެޓަކީ އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ވީހާވެސް އަވަހަކަށް މިއަހަރުތެރޭ
މިކަންތައް ނިންމާ، ހުރިހާ ގަވާއިދެއް ޕަބްލިޝްކުރެވިގެން ދިއުން. ދެން، ތި ދެންނެވި ހެރެތެރެ ކޭސް އިނގޭތޯ.
ހެރެތެރެ ކޭސްގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ފުރަތަމަ މައްސަލަ އައުމާއެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ އޭ.ޖީގެ
ލަފައެއް ހޯދާފަ. މިހާރު އޭ.ޖީގެ ލަފާ ވެސް އެބައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައިއްސަ. މި ކޭސްތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެން
35

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ވެސް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ހަމަ ގަބޫލުކުރަން އައްޑުއަތޮޅާއި، ބޮޑުތިލަދުންމައްޗާ، މި ތަންތަނުގައި މިއޮތް
ޓޫރިސްޓު ރިސޯޓުތަކަކީ ހުއްޓިގެންވާނެ ރިސޯޓުތަކެއް ނޫން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޚުދު ޤަބޫލުކުރަން.
އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގަބޫލުކުރަން މިއީ ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ތަންތަންކަން. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އޭގެ މަންފާ
ލިބެންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ އެ ސަރަޙައްދެއްގެ ހުރި ރިސޯޓުތަކަކީ، ހުރި
ޗެލެންޖަސްތަކަކީ ކޮބައިތޯ ދެނެގަނެ، އެ ޗެލެންޖެސްތައް ކަނޑައްތުކޮށްފައި، އެމިކަބަލް ސޮލިއުޝަންއެއް ހޯދުން
އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް މި ކުރަމުން މިދަނީ. އެހެނަސް ހަމަ ގަބޫލުކުރަން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ ޓައިމް
ޕީރިއަޑު ތެރޭ ހަމަ ކޮވިޑުގެ ކަންތައްތަކާ ހެދި، މި ކަންތައްތައް ހަމަ ޑިލޭ ވެގެންދިޔަކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ
ގަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ ހެރެތެރެ ވެސް، އައްޑުއަތޮޅު ޝަންގްރިއްލާ ރިސޯޓު ވެސް
އަދި މިހެން ހުރި އެހެނިހެން ރިސޯޓުތައް ވެސް ހުއްޓުމެއް ނައިސް ކުރިއަށްދެވޭނެ މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި
މިނިސްޓްރީން ކުރެވެން އޮތީ ކޮންކަމެއްތޯ ބެލުން. އެ ކަންތައް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހަމަ މި ދަނީ އެކި ސްޓޭކް
ހޯލްޑަރސްތަކާއި، އެކި ބޭފުޅުންނާ މަޝްވަރާ ކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ބޭނުމެއް ނޫން ހަމަ އެއްވެސް
ރިސޯޓެއް ހުއްޓޭކަށް އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީން ދަންނަވާލި ދަންނަވާލުމަކަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ފަރާތުން
ވަޑައިގެންނެވި 5 ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު އަދިވެސް ވަރަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން މި
މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށްގިނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ސުވާލުތައް ކުރިމަތި ކުރައްވައިފި.
ދެން، މީގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިގެން ދިޔައީ، ބައެއް ޖަވާބުތަކަކީ މި ވަގުތުން މިވަގުތަށް ދެވެން
ނެތް ޖަވާބުތައް ކަމަށާއި އަދި މި ޖުރިމާނާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހުރި ކަންބޮޑުވުންތަކަށް ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ޙައްލެއް
ލިބުމަށް ޓަކައި މިނިސްޓްރީން ގަވާއިދުތައް އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުންދާކަމާއި، އަދި ބައެއް
ޖުރިމާނާތަކަކީ ބޮޑު ކަމަށް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ޖުމުލަގޮތެއްގައި މި
ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ވާހަކަދައްކާލައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް؛ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް
ބޮޑަށް އެދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ
މިންވަރާއި، މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތް ގޮސްފައިވާ ހިސާބާއި، ނިމޭނެ ކަމަށް ލަފާކުރެވޭނެ ތާރީޚަކާއި، މި އަންދާޒާ
ކުރެވޭ ތާރީޚަކާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާލަދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު ލިޔުމަކުން. އޭރުން
36

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ވެސް އަނެއްކާ އިތުރަށް އިށީނދެ މިކަމުގެ މަސައްކަތް. އަދިވެސް އެއްފަހަރު މަޢުލޫމާތަށް
ޓަކައި ދަންނަވާލަން. ޙަޤީޤަތުގައި މި ކޮމިޓީން މި ހުށަހެޅިގެން މި ކުރިއަށްގެންދާ މައްސަލައަކީ، ހަމައެކަނި ޓޫރިޒަމް
މިނިސްޓްރީއެއް ނޫން. ދައުލަތުގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުން ނަގަމުންދާ ޖުރިމާނާތަކާ ގުޅޭ ކަންބޮޑުވުންތައް އެކި
މިންވަރަށް އެބައޮތް. އެއީ ޖުރިމާނާތައް ނެގުމުގައި އެ ޖުރިމާނާ އުފެއްދުމަށް ކުރިމަތިލާ މަރުޙަލާ ވެސް އެކި
ގޮތްގޮތަށް މާނަކުރެވި، އެކަހަލަ ކަންބޮޑުވުންތަކާ ކުރިމަތިވެ، އަޅުގަނޑުމެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އާންމު
ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން އެކިއެކި ޝަކުވާތައް އާދޭ. އެހެންވީމާ، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާ
ދިރާސާކުރުމަށްފަހު، އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ ރައްޔިތުންތަކެއް ޖުރިމާނާ ކުރުމެއް ނޫން.
ގާނޫނުގެ ތަރަޙައިގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ތަންފީޛުކޮށްގެން އާންމު ރައްޔިތުންނަށް އެންމެހާ ކަންކަން ގާނޫނާއި
ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން ކުރަނިވި ގޮތަކަށް މަގުފަހިވާނެ ގޮތްތަކަކަށް ކަންތައް ކުރުން. އެހެންވީމާ، އޭގެ ތެރޭގައި
އަދަބެއްގެ ގޮތުގައި ޖުރިމާނާގެ ވާހަކަ ވެސް މި އަންނަނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެމަތިން އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން
ކުރަމުންދާ މަސައްކަތެއް، މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ހަމަ މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ތިދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް
އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޚުލާސްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރުދަންނަވާ ހާލުގައި އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި މަޢުލޫމާތުތައް
އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް ހަމަ ލިޔުމުން ފޮނުވާލަދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު. ދެން، މިހިސާބުން އަޅުގަނޑު
މިނިސްޓްރީ، ދެން، އާދެ! މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުން، އާދެ! މިވަގުތު ވަޑައިގެން ދެއްވީތީ މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. ދެން،
މިބޭފުޅުން ނިމުނީމަ އަޅުގަނޑުމެން ބާކީ ބައި؛ އާދެ! އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި؛ ރަނގަޅު ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެހެންވީމަ،
މިހިސާބުން އެ ބޭފުޅުން ނަށް އަޅުގަނޑު އިތުރު އެއްޗެއް ވިދާޅުވަން އޮވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ފުރުޞަތު އަރުވާފައި
އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީ އެ ބޭފުޅުންގެ ބައި ނިންމާލާން.
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ޑިރެކްޓަރ ފާޠިމަތު ނާޒިޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގާނޫނާ ގުޅިގެން މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނު އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް މިނިސްޓްރީން ކުރަމުން
ގެންދަނީ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ގަބޫލުކުރެވޭ މިހާރު ވަރަށް ބައިވަރު ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރ، އޭޒް އޭން
އިންޑަސްޓްރީ ވަރަށްބޮޑަށް ޑިވެލޮޕްވެއްޖެ. ވަރަށްބައިވަރު ޗޭންޖަސް އައިއްސި. އިކޮނޮމިކަލީ، ޓެކްނޮލޮޖީ ވައިސް،
ހުރިހާ ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެ ހުރިހާ ކަމަކަށް ކޭޓަރކުރެވޭ ގޮތަށް ޓޫރިޒަމް ގާނޫނު ބައްޓަން ކުރެވޭތޯ
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މަޝްވަރާ ކުރަމުން މިހާރު ވެސް މި ގެންދަވަނީ އިޞްލާޙު ކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް.
ޝުކުރިއްޔާ.
37

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ވަޑައިގެންދެއްވީތީ ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން އިނގޭތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ!
ޝުކުރިއްޔާ. ކޮމިޓީގެ މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގައި އެޖެންޑާ ކުރެވިފައި މި އޮތީ، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ގަވާއިދުގެ
ދަށުން ނެގޭ ޖުރިމާނާތަކާ ގުޅޭ މައްސަލަ. ދެން، އަޅުގަނޑު މިހާ ހިސާބުން މި އެޖެންޑާ އައިޓަމު ނިމުމަށްފަހު،
އަޅުގަނޑު އެހެނިހެން ކަންކަމުގެ ތެރެއަށް އަޅުގަނޑު ވަގުތު، ހަމަ ކުޑަވަގުތުކޮޅެއް ފުރުޞަތު ދީފައި، ކޮމިޓީ މިހާރު
ވަގުތު ހަމަވާތީ ނިންމާލަންވެގެން މި މަސައްކަތް ކުރަނީ. އެހެނިހެން ކަމުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން
މެންބަރަކު އޮތްނަމަ އެކަމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިކްރާމް.
ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ދެން، ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭއްވުނު، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއާ މި ބައްދަލުކުރެވުނު
ބައްދަލުކުރުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ބައްދަލު ކުރެއްވުމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން މި
ފޮނުވާ ސިޓީގައި އިނގޭތޯ، ޖުރިމާނާގެ ގޮތުންނާއި، އަދި އެޅިފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް ތަންކޮޅެއް ތަފުސީލުކޮށް ހަމަ
އެދުމަށް އަޅުގަނޑު އެދެން.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫން، އެހެނިހެން ބައިތަކަކީ ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އާންމު އުސޫލުން ހަމަ ސީދާ އެޖެންޑާގައި އޭތި ލިޔެފައި
ނެތެއްކަމަކު ހަމަ، އާދެ! ހަމަ އެހެން ނުކުތާ ފާހަގަކޮށްލަން އޮތްނަމަ އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އެރުވީ. އެއީ
މުޤައްރިރަށް ލިބޭ އިޚުތިޔާރުގައި.
ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިކްރާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:
38

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
އާދެ! އެހެންވީމަ، މި ދެންނެވި ގޮތަށް އިނގޭތޯ އެ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށް، މަޢުލޫމާތު ހަމަ ފެނިއްޖެ ކަމަށްވާނަމަ
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ މަސައްކަތަށް އިތުރު ފުރިހަމަ ކަމެއް ލިބިގެން އަންނާނެހެން. އެހެންވީމާ،
ހަމަ އެގޮތުން އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިހާދު.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙަންމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީ، ފިޝަރީޒްގެ ގާނޫނެއް މަޖިލީހުން ހެދި. 7 ރޭ 7 ދުވާ ވަންދެން ހޭލާ ތިބެގެން ދުވާލަކު
ޤަރާރެއް ލައިގެން، 24 ގަޑިއިރު އެންމެން މިތާ ތިބެ ހުރިހާ މަޖިލިސް މެންބަރުން ވަރަށް ބުރަ މަސައްކަތް ކޮށްގެން.
އެ ގާނޫނު ތަންފީޛު ނުވެގެން އައީ ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީއަށް ގަވާއިދު ނެހެދިގެން ކަމަށް މި ކޮމިޓީން ނިންމާފައި،
މިއަދު މިކޮމިޓީއާ ހަމައަށް އަނެއްކާ އެ މައްސަލަ އައިއްސަ އޮތް ޚަބަރު ލިބޭ. އޭ.ޖީއަށް ތިމަންނާމެން އެ
ގަވާއިދުތަކެއް ހަދާފައި ފޮނުވާފީމޭ ކިޔާ އަޑެއް އިވޭ. ކޮން ހިސާބަކަށްތޯ އެ މައްސަލަ އޮތީ؟ ކިހިނެއްތޯ އެކަން
ވެފައި އޮތީ؟ އަޅުގަނޑުމެން ތަންކޮޅެއް އަވަހަށް އެ މައްސަލައަށް އެޓެންޑުވާންޖެހޭތީވެ އެވާހަކަ ދަންނަވާލީ. އެ
ވަޒީރު ބޭރުކުރަންވެއްޖިއްޔާ ވަޒީރު ބޭރުކޮށްގެން ވިޔަސް އަދި އަލުން ގާނޫނެއް ހަދަންވެއްޖިއްޔާ ގާނޫނެއް ހަދައިގެން
ވިޔަސް، މަޖިލިސް އެއީ އުވާލަންޖެހޭ ތަނެއް ވެއްޖިއްޔާ އުވާލައިގެން ވިޔަސް، ރައްޔިތުންނަށް މިކަމަށް ޙައްލު
ހޯދައިދޭންޖެހޭ. އެހެންވީމަ، އެވާހަކަ ދަންނަވާލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތި ނުކުތާގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުވަނީ ވަރަށް ތަފުސީލީ ސިޓީއެއް
މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވާފައި އިނގޭތޯ. ހަމަ ކުރީ ދުވަހު ބައްދަލުވުމުގައި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާތައް ހަމަ
ވަރަށް ތަފުސީލުކޮށް ލިޔުމުން މި ޖަވާބު ބޭނުންވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން. އެހެންވީމަ، އެ އިދާރީ ބޭފުޅުން ކައިރިން
އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލުމަށްފަހު، ލިބިއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ޖަވާބާއިގެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރިއަށްދާނެ ވާހަކަ
ދަންނަވަން. ދެން، އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޞީރުއަށް.
39

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި 2020
މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޞީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރިހެން ސިރާޖު ވެސް އެ ޕޮއިންޓަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ދިޔަ
ކަންނޭނގެ. އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމް ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި މުޅި ރާއްޖެއަށް ފަތުރަން މިނިސްޓްރީގެ ވިސްނުން
ހުރިހިނދު، އަތޮޅުތަކުގެ ތަފާތު ކުރުން، ބިމު ކުލީގެ މައްސަލަތައް، އަޅުގަނޑަށް ޚަބަރު ލިބޭ ގޮތުގައި މ.އަތޮޅުން،
މި ހަމަ ލިބިފައިވާ ޚަބަރެއްގައި މި އޮތީ، ތުންތުން މަތިން މި ކިޔަނީ. މިހާރު ވެސް ހެކްޓަރަކަށް ނަގަނީ 5 ލައްކަ
ޑޮލަރޭ މ.އަތޮޅުން. މާލެއިން ވެސް، އެއަރޕޯޓާ ހަމައިގައި އޮންނަ ރަށުން ވެސް މި ނަގަނީ 5 ލައްކަ ޑޮލަރު.
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި ލ.އަތޮޅުގެ އިންވެސްޓަރަކު ގޮސް ރިސޯޓަކަށް އިންވެސްޓުކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ
ހަމަ އެތަނުގެ ބިމު ކުލިއަކީ ވެސް 5 ލައްކަ ޑޮލަރު. މިހެން ކަމަށްވާނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރާއްޖެއަށް އިންވެސްޓު
ކުރަން ތިބި ފަރާތްތަކަށް މި ކަމަށް، އިންވެސްޓު ނުކުރުމަށް އެ ބޭފުޅުން ހަމަ ވަރަށްބޮޑަށް ފަސްޖެހިގެން ދާތަން
ފެނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އަރިހުން އަދި ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން
ވެސް އެ ބޭފުޅުން އެ ލިޔުން ވީހާވެސް އަވަހަށް އަޅުގަނޑު މި އެދުނު އެދުން، އެ ކުލިތަން އެނގޭނެހެން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަތޮޅުތަކަށް ވަކިވަކިން އިނގޭނެހެން އެ ހެކްޓަރަކަށް މިނިސްޓްރީން ޗާޖުކުރައްވަނީ
ކިހާވަރެއްތޯއާއި، ކޮބައިތޯ މިނިސްޓްރީން ގެންގުޅުއްވާ އުސޫލު ފާހަގަކުރެއްވުން. ނުވަތަ ލިޔުމުން އެ ޖަވާބު ހޯދުން.
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ދެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގައި ދެން ހުރިހާ ބޭފުޅުން ތި ދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް ވަރަށް
ޝުކުރުދަންނަވަން. މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން އަޅުގަނޑު މި ހިސާބުން ނިންމާލާނަން. ދެން، އަނެއްކާ ވެސް
ބައްދަލުވުމެއް އޮންނާނެ ދުވަހެއް ތިބޭފުޅުންނަށް އަންގާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
____
40